

รายงานผล

การดำเนินโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี

ปีการศึกษา

2552

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

โครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2546 ให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินโครงการเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในวโรกาสทรงเจริญพระชนมายุ 48 พรรษา ในปีพุทธศักราช 2546 ด้วยการสนับสนุนทุนการศึกษาให้แก่เยาวชนที่ยากจนอยู่ในพื้นที่ห่างไกล และมีอัตราการเรียนต่อต่ำ ให้ได้รับโอกาสในการศึกษาต่อตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายถึงระดับปริญญาตรี เพื่อกลับไปเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นของตน ดำเนินการระหว่างปีการศึกษา 2547-2562 หรือปีงบประมาณ พ.ศ.2547-2563 ปีละ 480 ทุน รวมทั้งสิ้น 4,800 ทุน

โครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี ดำเนินการเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาให้เยาวชนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงด้วยการสนับสนุนทุนการศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษา และสามเณรทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้เยาวชนได้รับโอกาสในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และเป็นการพัฒนาศักยภาพให้สามารถพึ่งตนเองได้ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีศักดิ์ศรี มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

การดำเนินโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี ได้ดำเนินการมาเป็นระยะเวลา 6 ปีการศึกษา (พ.ศ. 2547-2552) มีนักเรียนรับทุนจำนวน 2,742 รูป/คน กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและอุดมศึกษา โดยกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานต้นสังกัดได้มีการติดตามดูแลช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด ทั้งการรับเงินทุน การใช้จ่ายเงินทุน ความเป็นอยู่ สุขภาพ ผลการเรียน การโอนหรือย้ายสถานศึกษา และการดูแลช่วยเหลือผู้รับทุนที่ประสบปัญหาวิกฤติให้ได้รับการศึกษาได้อย่างต่อเนื่องตลอดมา โดยได้รับความร่วมมือในการทำงานจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สามารถดำเนินโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของโครงการ ทั้งนี้ในปีการศึกษา 2552 ได้มีการติดตามผลการดำเนินงาน ที่สามารถนำมาสู่กระบวนการวิเคราะห์สภาพผู้รับทุน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงการดำเนินงาน รวมทั้งรวบรวมข้อมูลจากการปฏิบัติงานด้านต่างๆ รับทราบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการ และข้อเสนอแนะ จัดทำสรุปรายงานผลเพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจ หรือปรับปรุงพัฒนาการดำเนินโครงการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นในปีต่อไป

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

กุมภาพันธ์ 2553

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ 1 บทนำ	6
○ หลักการและเหตุผล	6
○ วัตถุประสงค์ของการรายงาน	8
○ ขอบเขตของการรายงาน	9
○ ผลที่คาดว่าจะได้รับ	9
ส่วนที่ 2 สาละสำคัญของโครงการ กุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี	10
○ ความเป็นมาโครงการ	10
○ วัตถุประสงค์โครงการ	11
○ เป้าหมายโครงการ	11
○ กิจกรรมและปฏิทินการปฏิบัติงานโครงการ	12
○ กรอบการดำเนินงานตามโครงการ	12
ส่วนที่ 3 ผลการดำเนินงาน	17
○ ผลการดำเนินงานในภาพรวม	17
- จำนวนนักเรียน นักศึกษา และสามเณร ที่ได้รับทุน	18
- ผลการเรียนรู้ของผู้รับทุน	21
- การดำเนินการคัดเลือกผู้รับทุน	24

	หน้า
- การโอนเงิน การรับและเบิกถอนเงิน และการใช้จ่ายเงินทุนการศึกษา	27
- การช่วยเหลือผู้รับทุนที่ประสบปัญหาวิกฤต ในกรณีต่างๆ	29
- กิจกรรมที่ได้ดำเนินการในปีการศึกษา 2552	33
- แผนการดำเนินงานระยะต่อไป	45
- ปัญหาอุปสรรคที่พบในการดำเนินงาน	46
- ข้อเสนอแนะ	49
○ รายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ	51
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	51
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	55
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	59
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	62
ส่วนที่ 4 สรุป ปัญหาและข้อเสนอแนะ	67
○ สรุป	67
○ ปัญหา อุปสรรค	75
○ ข้อเสนอแนะ	78
ภาคผนวก	80

1. หลักการและเหตุผล

กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี ตามมติคณะรัฐมนตรีอนุมัติ เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2546 เพื่อเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุ 48 พรรษา ในปีพุทธศักราช 2546 ด้วยการสนับสนุนส่งเสริมให้เยาวชน ที่ยากจนอยู่ในพื้นที่ห่างไกลและขาดโอกาสในการศึกษาต่อ ให้ได้รับโอกาส เข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจนจบระดับปริญญาตรี ซึ่งดำเนินการระหว่างปีการศึกษา 2547-2562 หรือปีงบประมาณ 2547-2563 ปีละ 480 ทุน รวมทั้งสิ้นตลอดโครงการ 4,800 ทุน

โครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี เป็นโครงการหนึ่งซึ่งดำเนินงาน ด้านการให้ทุนการศึกษาแก่เยาวชนที่ด้อยโอกาสและขาดแคลนในพื้นที่ ห่างไกลทุรกันดารทั่วประเทศ ด้วยความมุ่งหวังว่าทุนการศึกษาในความหมาย ของทุนทรัพย์จะเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งของกระบวนการการศึกษา และการพัฒนาตนเองของเยาวชนที่อยู่ห่างไกลให้ได้มีโอกาสได้รับการศึกษา อย่างเหมาะสมและทั่วถึง เพื่อพัฒนาตนเองและสังคมให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้รับรู้ว่ามีเยาวชนอีกมากมายที่มีความฝัน ความหวัง

ที่จะมีโอกาสได้เรียนหนังสือสูงๆ เพื่อชีวิตที่ดีและมีความสุข หากแต่พวกเขา ยากจนจึงทำให้ขาดโอกาสเท่านั้น การดำเนินโครงการทุนการศึกษา เฉลิมราชกุมารี ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ในการสร้างโอกาสทางการศึกษา เพื่อให้เยาวชนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง ครอบคลุม และเป็นธรรม และรองรับแผนปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ด้วยการส่งเสริม สนับสนุนทุนการศึกษาให้แก่นักเรียน นักศึกษาในหลายหน่วยงานทั้งใน และนอกกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้เยาวชนได้รับโอกาสในการศึกษา ในระดับที่สูงขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพให้สามารถพึ่งตนเองได้ อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข มีศักดิ์ศรี มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมใน กระบวนการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

การดำเนินโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547-2552 ซึ่งเป็นระยะเวลา 6 ปีการศึกษา โดยกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดสรรทุนการศึกษาให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และสามเณรในสถานศึกษา ทั้งในและนอกกระทรวงศึกษาธิการ ขณะนี้มีนักเรียนรับทุนตามโครงการแล้ว 6 รุ่น เป็นจำนวนทั้งสิ้น 2,742 คน โดยมีการดำเนินงานส่งเสริมดูแลช่วยเหลือ ผู้รับทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารีให้ได้รับการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ทั้งการพัฒนา ป้องกันและแก้ไข ในด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต รวมถึง สภาพแวดล้อมทางสังคม ด้านการเรียนรู้ การใช้ความสามารถพิเศษ โดยให้การดูแลอย่างเหมาะสมเพื่อการส่งต่อผู้รับทุนให้ได้รับการศึกษาและ รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง และมีการติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิภาพอย่างเป็น ระบบ เพื่อรับทราบผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการ

ดำเนินงาน และแสวงหาแนวทางดำเนินงานโครงการให้มีความเหมาะสม
ยิ่งขึ้น สอดคล้องกับบริบทของสถานการณ์ทางสังคม และเศรษฐกิจ
ที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละช่วงเวลา

จากการดำเนินงานโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี ในช่วง
6 ปีที่ผ่านมา ได้รับความร่วมมือประสานการทำงานจากทุกหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามโครงการทุนการศึกษา
เฉลิมราชกุมารีในภาพรวมของกระทรวงศึกษาธิการ ให้สามารถดำเนินการ
ได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ สำหรับการดำเนินงาน
ตามโครงการประจำปีการศึกษา 2552 เพื่อให้รับทราบผลการดำเนินงาน
ในภาพรวมของโครงการ จึงมีการติดตามผลและรายงานผลการดำเนินงาน
โครงการที่สามารถนำมาสู่กระบวนการวิเคราะห์สภาพของนักเรียน นักศึกษา
และสามเณรที่รับทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี รวมทั้งรวบรวมข้อมูลจาก
การปฏิบัติงานต่างๆ และรับทราบสภาพปัญหาอุปสรรคในการดำเนิน
โครงการและข้อเสนอแนะ และสรุปรายงานผลเพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็น
แนวทางในการตัดสินใจ หรือปรับปรุงพัฒนาการดำเนินโครงการให้มี
ประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นในปีต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการรายงาน

เพื่อติดตามและรายงานผลการดำเนินโครงการทุนการศึกษา
เฉลิมราชกุมารี ประจำปีการศึกษา 2552 และรับทราบปัญหาอุปสรรค
ในการดำเนินการตามโครงการ และข้อเสนอแนะในการพัฒนาการปฏิบัติงาน
ให้มีประสิทธิภาพ

3. ขอบเขตของการรายงานผล

เป็นการรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี ทั้งการคัดเลือกนักเรียนทุน การจัดสรรเงินทุน การส่งต่อนักเรียนทุน ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุนในปีการศึกษา 2552 โดยวิเคราะห์และสรุปข้อมูลจากแบบรายงานผลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือการดำเนินโครงการ

4. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

4.1 คณะกรรมการที่ปรึกษาและคณะกรรมการอำนวยการโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบผลการดำเนินงานตามโครงการประจำปีการศึกษา 2552 และสามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบการพิจารณาปรับปรุงการดำเนินงานตามโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

4.2 สาธารณชนได้รับทราบผลการดำเนินการโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี ประจำปีการศึกษา 2552

สาระสำคัญของโครงการ ทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี

1. ความเป็นมาโครงการ

โครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี เป็นโครงการที่กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการเพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระชนมายุ 48 พรรษา ในปีพุทธศักราช 2546 โดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2546 ให้ดำเนินการสนับสนุนทุนการศึกษาให้แก่เยาวชนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลและมีอัตราการเรียนต่อต่ำ ให้มีโอกาสเรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจนจบระดับปริญญาตรี และเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วกลับไปเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นของตน ดำเนินโครงการระหว่างปีการศึกษา 2547-2562 หรือปีงบประมาณ พ.ศ. 2547-2563 ด้วยการจัดสรรทุนการศึกษาให้แก่นักเรียน นักศึกษา และสามเณร ปีละ 480 ทุน เป็นเวลาต่อเนื่อง 10 ปี รวมทั้งสิ้น 4,800 ทุน ซึ่งผู้รับทุนแต่ละรายจะได้รับทุนการศึกษาต่อเนื่องกันเป็นเวลา 7 ปี กล่าวคือ ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รับทุนเป็นระยะเวลา 3 ปี ฯลฯ

10,000 บาทต่อคน และในระดับปริญญาตรีรับทุนเป็นระยะเวลา 4 ปีๆละ 20,000 บาทต่อคน ซึ่งเมื่อสิ้นสุดโครงการจะใช้งบประมาณในการจัดสรรเป็นเงินทุนการศึกษาทั้งสิ้น 528,000,000 บาท

2. วัตถุประสงค์โครงการ

2.1 เพื่อจัดสรรทุนการศึกษาให้นักเรียนและสามเณรในสถานศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลและมีอัตราการเรียนต่อต่ำ ได้มีโอกาสเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจนจบระดับปริญญาตรี

2.2 เพื่อส่งเสริมให้ผู้รับทุนการศึกษากลับไปปฏิบัติงานในพื้นที่ภูมิลำเนาของตนเองหลังสำเร็จการศึกษา

2.3 เพื่อปลูกฝังและพัฒนาให้นักเรียน นักศึกษา และสามเณรในสถานศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลให้เห็นคุณค่าทางการศึกษา มีความสำนึกในความเป็นคนไทย รักถิ่นฐาน รักประเทศ และรักการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3. เป้าหมายโครงการ

จัดสรรทุนการศึกษาให้แก่นักเรียน นักศึกษา และสามเณร ปีละ 480 ทุน ดำเนินการระหว่างปีการศึกษา 2547-2562 หรือปีงบประมาณ พ.ศ. 2547-2563 รวมทั้งสิ้น 4,800 ทุน โดยแต่ละทุนการศึกษาคจะสนับสนุนให้ผู้รับทุนได้รับการศึกษาตั้งแต่นั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจนจบระดับปริญญาตรี

4. กิจกรรมและปฏิบัติการปฏิบัติงานโครงการ

4.1 คณะกรรมการที่ปรึกษาและคณะกรรมการอำนวยการโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี ประชุมรับทราบรายงานผลการดำเนินงานโครงการ และพิจารณาการจัดสรรทุนและกรอบพื้นที่เพื่อใช้ในการจัดสรรทุนการศึกษา และแจ้งมติให้ส่วนราชการต่างๆ ดำเนินการ ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

4.2 ส่วนราชการดำเนินการคัดเลือกนักเรียน นักศึกษา และสามเณร ทุนการศึกษาตามโครงการให้เป็นไปตามจำนวนที่ได้รับจัดสรรและตามกรอบพื้นที่ที่กำหนด และรายงานผลการคัดเลือกให้กระทรวงศึกษาธิการ ทราบ ภายในเดือนเมษายนของทุกปี

4.3 ส่วนราชการจัดสรรงบประมาณทุนการศึกษาให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และสามเณรที่ได้รับทุน ภายในเดือนพฤษภาคมของทุกปี

4.4 คณะทำงานดำเนินการโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี และส่วนราชการต้นสังกัดติดตามรายงานผลการดำเนินงานโครงการ เสนอรายงานต่อกระทรวงศึกษาธิการทุกสิ้นภาคเรียน

5. กรอบการดำเนินงานตามโครงการ

5.1 จำนวนการจัดสรรทุนการศึกษา

ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547-2552 คณะกรรมการที่ปรึกษาและคณะกรรมการอำนวยการโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี มีมติเห็นชอบการจัดสรรทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารีให้แก่ 3 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รวมสังกัดกองบัญชาการตำรวจ

ตระเวนขายแดน) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นอัตราส่วน 50:30:20 โดยมีสำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นหน่วยงานที่รับผู้รับทุนเข้าศึกษาต่อระดับ
อุดมศึกษาและจัดสรรทุนการศึกษาแก่ผู้รับทุนที่เข้าศึกษาต่อในสถาบัน
อุดมศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

(1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษานັนพื้นฐาน จัดสรรทุนแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6) ปีการศึกษาละ 240 คน
รวมนักเรียนจากสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ปีการศึกษาละ
8 คน

(2) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จัดสรรทุนแก่นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1-3) และชั้นประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.1-2) ปีการศึกษาละ 144 คน

(3) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จัดสรรทุนแก่สามเณร
ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
(ม.4-6) ต่อเนื่องจนถึงระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยสงฆ์ ปีการศึกษาละ
96 รูป

(4) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จัดสรรทุนแก่นักเรียนทุนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษานັนพื้นฐานเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรี
และจัดสรรทุนให้แก่นักเรียนทุนที่จบชั้น ปวส.2 จากสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาระดับ
ปริญญาตรี ปี 3 และ ปี 4

5.2 พื้นที่ดำเนินโครงการ

โครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารีมีเจตนารมณ์เพื่อสนับสนุนทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดารและมีอัตราการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในระดับต่ำ ได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายถึงระดับปริญญาตรี ซึ่งในปีการศึกษา 2547-2552 คณะกรรมการที่ปรึกษาและคณะกรรมการอำนวยการโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี มีมติเห็นชอบให้หน่วยงานดำเนินการพิจารณาจัดสรรทุนในพื้นที่ที่มีอัตราการเรียนต่อต่ำ ตามข้อมูลการวิเคราะห์อัตราการเรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทุกสังกัดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

5.3 อัตราทุนการศึกษา

(1) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6) หรือระดับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1-3) ปีละ 10,000 บาท ต่อคน/รูป

(2) ระดับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.1-2) หรือระดับปริญญาตรี (ปี1-4) ปีละ 20,000 บาท ต่อคน/รูป

5.4 งบประมาณดำเนินการ

งบประมาณในการจัดสรรทุนการศึกษา โดยให้หน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษาจัดตั้งงบประมาณประจำปีรองรับนักเรียนทุนในสังกัดทุกปีการศึกษา ตามจำนวนที่ได้รับการจัดสรร

5.5 การคัดเลือกผู้รับทุน

หน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษาจะเป็นผู้พิจารณาคัดเลือกนักเรียนทุนในสังกัด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ คุณสมบัติ พื้นที่ที่มีอัตราการเรียนรู้ต่อตำและตามจำนวนที่ได้รับจัดสรรทุนในแต่ละปีการศึกษา

5.6 การรายงานผลการดำเนินงาน

โครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี ได้กำหนดให้มีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานโครงการอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และนำผลไปใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานโครงการ และกำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามระยะเวลาที่กำหนดในแต่ละระดับ ดังนี้

(1) สถานศึกษา ดำเนินการดังนี้

(1.1) จัดทำข้อมูลนักเรียนทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี รายบุคคลส่งไปยังส่วนราชการต้นสังกัดระดับจังหวัด หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือส่วนราชการต้นสังกัดส่วนกลาง ทุกสิ้นภาคเรียน

(1.2) จัดทำรายงานความก้าวหน้ารายบุคคลของนักเรียนทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี ส่งไปยังส่วนราชการต้นสังกัดระดับจังหวัด หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือส่วนราชการต้นสังกัดส่วนกลาง ทุกสิ้นปีการศึกษา

(2) ส่วนราชการต้นสังกัดระดับจังหวัด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด) ดำเนินการดังนี้

(2.1) จัดเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี และข้อมูลการรายงานความก้าวหน้ารายบุคคล โดยทำการตรวจสอบ และปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน

(2.2) จัดทำแบบสรุปรายงานข้อมูลนักเรียนทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารีในภาพรวมของหน่วยงาน ส่งไปยังส่วนราชการต้นสังกัด ส่วนกลาง ทุกสิ้นภาคเรียน

(3) ส่วนราชการต้นสังกัดส่วนกลาง ดำเนินการดังนี้

(3.1) จัดเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน นักศึกษา และสามเณรที่ได้รับทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารีที่มีการรายงานตามข้อ (1) และ (2)

(3.2) จัดทำรายงานสรุปข้อมูลนักเรียนทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารีในภาพรวมของหน่วยงานเสนอต่อกระทรวงศึกษาธิการ ทุกสิ้นภาคเรียน

(4) กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการดังนี้

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหลักในการประสานความร่วมมือกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการกำหนดแนวทางในการติดตามประเมินผล และการรายงานผล ประสานการติดตามการดำเนินงานตามโครงการของทุกหน่วยงานและสถานศึกษา การช่วยเหลือผู้รับทุนการศึกษาที่ประสบปัญหาวิกฤต และสรุปจัดทำรายงานเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาและคณะกรรมการอำนวยการโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี เพื่อทราบและแสวงแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนและแก้ปัญหาต่อไป

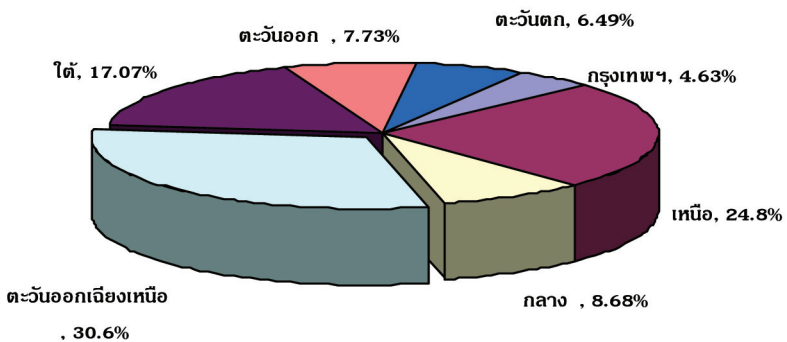
ผลการดำเนินงาน

1. ผลการดำเนินงานในภาพรวม

การดำเนินโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี ได้ดำเนินการตามเจตนารมณ์ของโครงการ ที่มุ่งดำเนินการสนับสนุนทุนการศึกษาแก่เยาวชนให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง โดยในปีการศึกษา 2552 ได้จัดสรรทุนการศึกษาตามแนวปฏิบัติที่กำหนด ด้วยการจัดสรรทุนให้แก่เยาวชนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลและมีอัตราการเรียนต่อระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต่ำในสถานศึกษาสังกัดต่างๆ และจากการดำเนินงานโครงการดังกล่าว ได้มีการจัดทำกรรณียางานผลการดำเนินงาน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบรายงานที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดทำและรายงานมายังสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการออกติดตามผลการดำเนินงานโครงการในพื้นที่ ซึ่งการรายงานผลการดำเนินงานครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี ประจำปีการศึกษา 2552 และรับทราบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน รวมทั้งขอเสนอแนะแนวทางเพื่อการปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยมีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งสรุปเสนอในภาพรวมได้ดังนี้

และจากการรายงานข้อมูลผู้ที่ได้รับทุนการศึกษา จำแนกเป็นภูมิภาคพบว่า ผู้รับทุนกระจายอยู่ในพื้นที่ทั่วทุกภูมิภาค เมื่อพิจารณาจากจำนวนและร้อยละของผู้รับทุนในแต่ละภูมิภาคจะมีความทั่วถึงของการจัดสรรทุนการศึกษา ปรากฏผลดังแผนภูมิ 1 และตาราง 2

แผนภูมิ 1 ผู้รับทุนการศึกษาในภาพรวมของโครงการฯ จำแนกตามภูมิภาค

จากแผนภูมิ 1 พบว่า ในภาพรวมของโครงการผู้รับทุนส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จำนวน 839 คน คิดเป็นร้อยละ 30.60) รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ (จำนวน 680 คน คิดเป็นร้อยละ 24.80) และภาคใต้ (จำนวน 468 คน คิดเป็นร้อยละ 17.07) ตามลำดับ

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจำนวนและร้อยละของผู้รับทุนในแต่ละภูมิภาค โดยจำแนกตามรายสังกัด ผลปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้รับทุนการศึกษาในแต่ละสังกัด จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	สปฐ.		สอศ.		สกอ.		พศ.		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กรุงเทพฯ	8	1.11	0	0	101	13.74	18	3.17	127	4.63
เหนือ	166	23.06	157	21.81	151	20.54	206	36.33	680	24.80
กลาง	45	6.25	64	8.89	53	7.21	76	13.40	238	8.68
ตะวันออกเฉียงเหนือ	227	31.53	190	26.39	212	28.84	210	37.04	839	30.60
ใต้	144	20.00	185	25.69	116	15.78	23	4.06	468	17.07
ตะวันออก	74	10.28	59	8.19	63	8.57	16	2.82	212	7.73
ตะวันตก	56	7.78	65	9.03	39	5.31	18	3.17	178	6.49
รวม	720	100.00	720	100.00	735	100.00	567	100.00	2,742	100.00

* หมายเหตุ : เป็นข้อมูลของผู้รับทุนที่สามารถติดตามและสำรวจได้ ณ กันยายน 2552

จากตาราง 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายสังกัด พบว่า

(1) ผู้รับทุนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่อยู่ในสถานศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 31.53) รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ (จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 23.06) และภาคใต้ (จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00) ตามลำดับ

(2) ผู้รับทุนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในสถานศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 26.39) รองลงมาได้แก่ ภาคใต้ (จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 25.69) และภาคเหนือ (จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 21.81) ตามลำดับ

(3) ผู้รับทุนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ส่วนใหญ่ อยู่ในสถานศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 28.84) รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ (จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 20.54) และเขตกรุงเทพฯ (จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 13.74) ตามลำดับ

(4) ผู้รับทุนสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ส่วนใหญ่ อยู่ในสถานศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 37.10) รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ (จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 36.33) และภาคกลาง (จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 13.40) ตามลำดับ

นอกจากนี้ จากการออกติดตาม ตรวจสอบผู้รับทุนในพื้นที่ พบข้อมูลเพิ่มเติมว่าผู้รับทุนส่วนใหญ่อยู่ในสถานศึกษาในเขตภูมิภาค ที่มีพื้นที่ห่างไกลและมีอัตราการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต่ำจริง ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ และผู้รับทุนในระดับ อุดมศึกษาส่วนใหญ่ตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาของรัฐบาลที่มีชื่อเสียงในภูมิภาคต่างๆ ตามภูมิภาคเนา ของตน

1.2 ผลการเรียนรู้ของผู้รับทุน

เนื่องจากในปีการศึกษา 2552 สถานศึกษาส่วนใหญ่ ยังไม่สามารถรายงานผลการเรียนได้ทันทีเมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา ดังนั้น จึงใช้ผลการเรียนประจำปีการศึกษา 2551 ซึ่งเป็นข้อมูลที่สามารถติดตามได้ โดยสรุปได้ดังตาราง 3.1 และ 3.2

ตาราง 3.1 ผลการเรียนรู้ของผู้รับทุนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6 และ ปวช.1-3)

ผลการเรียน	สพฐ.		สอศ.		พศ.		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า1.50	0	0	2	0.46	1	0.35	3	0.21
1.50-2.49	13	1.81	6	1.39	5	1.74	24	1.67
2.50-3.49	279	38.75	255	59.03	193	67.01	727	50.49
3.50-4.00	428	59.44	169	39.12	89	30.90	686	47.64
รวม	720	100.00	432	100.00	288	100.00	1,440	100.00

ตาราง 3.2 ผลการเรียนรู้ของผู้รับทุนระดับอุดมศึกษา (ปวส.1-2 และ ปริญญาตรีปี1-3)

ผลการเรียน	สอศ.		สกอ.		พศ.		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า1.50	2	0.69	10	1.36	0	0	12	0.92
1.50-2.49	4	1.39	110	14.97	7	2.51	121	9.29
2.50-3.49	202	70.14	467	63.54	179	64.16	848	65.13
3.50-4.00	80	27.78	148	20.14	93	33.33	321	24.65
รวม	288	100.00	735	100.00	279	100.00	1,302	100.00

หมายเหตุ : เป็นผลการเรียนประจำปีการศึกษา 2551 ซึ่งเป็นข้อมูลที่สามารถติดตามรวบรวมได้ภายในเดือนธันวาคม 2552

จากตารางผลการเรียนของผู้รับทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี ในภาพรวม พบว่า ผู้รับทุนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับอุดมศึกษา ส่วนใหญ่มีผลการเรียนอยู่ในระดับ 2.50-3.49 (จำนวน 727 คน และ 848 คน คิดเป็นร้อยละ 50.49 และ 65.13 ตามลำดับ) รองลงมา

ได้แก่ ระดับ 3.50-4.00 (จำนวน 686 คน และ 321 คน คิดเป็นร้อยละ 47.64 และ 24.65 ตามลำดับ) และระดับ 1.50-2.49 (จำนวน 24 คน และ 121 คน คิดเป็นร้อยละ 1.67 และ 9.29 ตามลำดับ) ซึ่งจะเห็นว่า ผู้รับทุนส่วนใหญ่มีผลการเรียนอยู่ในระดับที่มีแนวโน้มที่จะจบการศึกษา ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและสามารถเรียนต่อเนื่องจนจบระดับปริญญาตรีได้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ทั้งนี้ ในกรณีนี้ผู้รับทุน มีผลการเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานต้นสังกัดได้ประสานงานเพื่อเร่งรัดการให้ความช่วยเหลือ ไปยังสถานศึกษา และกำชับให้ครูประจำชั้น ครูฝ่ายแนะแนว ตลอดจน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้ให้การช่วยเหลือแก่ผู้รับทุนรายดังกล่าวอย่างเร่งด่วน เช่น จัดสอนเสริม หรือให้คำปรึกษาด้านการเรียน รวมทั้งดูแลด้านสุขภาพ และการดำรงชีพของผู้รับทุนที่อาจเป็นปัจจัยทำให้มีผลการเรียนตกต่ำ ซึ่งขณะนี้ผู้รับทุนส่วนใหญ่มีผลการเรียนดีขึ้น

เมื่อพิจารณาผลการเรียนของผู้รับทุนการศึกษามหาวิทยาลัย
จำแนกรายสังกัด พบว่า

(1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน ผู้รับทุนส่วนใหญ่ มีผลการเรียนอยู่ระดับ 3.50-4.00 (จำนวน 428 คน คิดเป็นร้อยละ 59.44) รองลงมาได้แก่ ระดับ 2.50-3.49 (จำนวน 279 คน คิดเป็นร้อยละ 38.75) และระดับ 1.50-2.49 (จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 1.81) ตามลำดับ

(2) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้รับทุนทั้งหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช. 1-3) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง (ปวส.1-2) ส่วนใหญ่มีผลการเรียนอยู่ระดับ 2.50-3.49

(จำนวน 255 คน และ 202 คน คิดเป็นร้อยละ 59.03 และ 70.14 ตามลำดับ) รองลงมาได้แก่ ระดับ 3.50-4.00 (จำนวน 169 คน และ 80 คน คิดเป็นร้อยละ 39.12 และ 27.78 ตามลำดับ) และระดับ 1.50-2.49 (จำนวน 6 คน และ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.39) ตามลำดับ

(3) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ผู้รับทุนทั้งระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายและระดับอุดมศึกษา ส่วนใหญ่มีผลการเรียนอยู่ในระดับ 2.50-3.49 (จำนวน 193 รูป และ 179 รูป คิดเป็นร้อยละ 67.01 และ 64.16) รองลงมาได้แก่ ระดับ 3.50-4.00 (จำนวน 89 รูป และ 93 รูป คิดเป็นร้อยละ 30.90 และ 33.33) และระดับ 1.50-2.49 (จำนวน 5 รูป และ 7 รูป คิดเป็นร้อยละ 1.74 และ 2.51) ตามลำดับ

(4) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผู้รับทุนส่วนใหญ่ มีผลการเรียนอยู่ในระดับ 2.50-3.49 (จำนวน 467 คน คิดเป็นร้อยละ 63.54) รองลงมาได้แก่ ระดับ 3.50-4.00 (จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 20.14) และระดับ 1.50-2.49 (จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 14.97) ตามลำดับ

1.3 การดำเนินการคัดเลือกผู้รับทุน

จากการติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินงานของหน่วยงาน ที่ได้รับการจัดสรรทุนการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2552 พบว่า ทุกหน่วยงาน สามารถดำเนินการคัดเลือกผู้รับทุนได้ตามแนวทางของโครงการที่กำหนดไว้ และเป็นไปตามจำนวนโควตาที่ได้รับการจัดสรรประจำปี โดยพิจารณา คุณสมบัติของผู้สมัครขอรับทุนที่มีฐานะยากจน อยู่ในพื้นที่ห่างไกลและมีอัตราการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต่ำเป็นสำคัญ และแต่ละหน่วยงานมีการกำหนดรายละเอียดคุณสมบัติของผู้รับทุนที่แตกต่างกันบ้าง

ตามความเหมาะสม กล่าวโดยสรุปมีขั้นตอนในการคัดเลือกผู้รับทุนประจำปีการศึกษา 2552 ดังนี้

(1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการโดยสถานศึกษามีการประกาศรับสมัครนักเรียนขอรับทุนจากชั้น ม.3 โดยแต่งตั้งคณะกรรมการระดับสถานศึกษาดำเนินการคัดเลือก พิจารณา และตรวจสอบคุณสมบัติผู้สมัครขอรับทุน โดยมีการสัมภาษณ์นักเรียนผู้ขอรับทุน สอบถามครูประจำชั้น และออกเยี่ยมบ้านนักเรียน ซึ่งคุณสมบัติที่พิจารณา ได้แก่ ความยากจน ผลการเรียนไม่ต่ำกว่า 2.50 เป็นก้ำพำรำ บิดามารดาเสียชีวิต ชาติที่พึ่ง มีความประพฤติดี และมีความมุ่งมั่นที่จะเรียนต่อระดับอุดมศึกษา เมื่อคณะกรรมการระดับสถานศึกษาพิจารณาคัดเลือกผู้รับทุนได้แล้วจะดำเนินการเสนอผู้บริหารสถานศึกษาลงนามรับรอง และแจ้งหน่วยงานต้นสังกัดระดับจังหวัดคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาอีกครั้ง โดยแต่งตั้งคณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาแล้วเสนอผู้บริหารลงนามรับรอง และแจ้งผลการคัดเลือกนักเรียนทุนไปยังหน่วยงานต้นสังกัดส่วนกลางพิจารณาอนุมัติและจัดทำประกาศรายชื่อผู้รับทุนประจำปี

(2) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดำเนินการโดยสถานศึกษาประกาศรับสมัครนักเรียนขอรับทุนจากชั้น ปวช.1 โดยแต่งตั้งคณะกรรมการระดับสถานศึกษาพิจารณาตรวจสอบคุณสมบัติ และคัดเลือกผู้รับทุน โดยมีการสัมภาษณ์นักเรียนผู้ขอรับทุน สอบถามครูประจำชั้น และออกเยี่ยมบ้านนักเรียน ซึ่งคุณสมบัติที่พิจารณา ได้แก่ ความยากจน ผลการเรียน และความประพฤติ เมื่อคณะกรรมการระดับสถานศึกษา

ได้พิจารณาคัดเลือกผู้รับทุนได้แล้ว ดำเนินการเสนอผู้บริหารสถานศึกษา ลงนามรับรอง และแจ้งผลการคัดเลือกนักเรียนทุนไปยังหน่วยงานต้นสังกัด ส่วนกลางพิจารณาอนุมัติและจัดทำประกาศรายชื่อผู้รับทุนประจำปี

(3) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ดำเนินการโดย โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ประกาศรับสมัครสามเณร ขอรับทุนจากชั้น ม.3 โดยแต่งตั้งคณะกรรมการระดับสถานศึกษาพิจารณา ตรวจสอบและคัดเลือกสามเณรทุน มีการสัมภาษณ์สามเณรผู้ขอรับทุน สอบถามครูประจำชั้น ซึ่งคุณสมบัติที่พิจารณา ได้แก่ ความยากจน ผลการเรียน ความประพฤติ และต้องจบการศึกษาอย่างน้อยเปรียญธรรม สองประโยค มีความมุ่งมั่นที่จะศึกษาจนจบปริญญาตรี รวมทั้งมีความตั้งใจ เป็นศาสนทายาทต่อไป เมื่อคณะกรรมการระดับสถานศึกษาได้พิจารณา คัดเลือกผู้รับทุนได้แล้ว เสนอผู้บริหารสถานศึกษาลงนามรับรอง และจัดส่ง ไปยังสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดทราบและรวบรวมเสนอผลการ คัดเลือกนักเรียนทุนไปยังหน่วยงานต้นสังกัดส่วนกลาง คือสำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติโดยคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกผู้รับทุน การศึกษาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และได้ตามจำนวนโควตาที่ได้รับจัดสรร และอนุมัติและจัดทำประกาศรายชื่อผู้รับทุนประจำปี

(4) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เป็นหน่วยงาน ที่รับช่วงต่อนักเรียนทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารีที่สำเร็จการศึกษาระดับ ม.6 จากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี และรับนักศึกษาทุนที่สำเร็จการศึกษาระดับ ปวส. 2 จากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เข้าศึกษาต่อระดับ ปริญญาตรี ปี 3 ต่อเนื่องอีก 2 ปี โดยดำเนินการดังนี้

(4.1) สถานศึกษาเดิมมีหนังสือส่งต่อนักเรียนทุนแจ้งมายังมหาวิทยาลัยที่นักเรียนทุนสอบเข้าศึกษาต่อ เพื่อดำเนินการต่อไป

(4.2) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาแจ้งรายชื่อผู้รับทุนที่เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาทั้งหมดให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทราบ

(4.3) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแจ้งรายชื่อนักศึกษาทุนใหม่มหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาดำเนินการตรวจสอบการรับนักเรียนทุนเข้าศึกษาต่อในสถาบัน และมหาวิทยาลัยหรือสถาบันแจ้งยืนยันรายชื่อนักศึกษาทุนที่เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทราบ

1.4 การโอนเงิน การรับและเบิกถอนเงิน และการใช้จ่ายเงินทุนการศึกษา

(1) การโอนและการใช้จ่ายเงินทุน

หน่วยงานต้นสังกัดส่วนกลางมีวิธีการโอนเงินและจ่ายเงินทุนไปยังผู้รับทุนการศึกษาแตกต่างกัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและความรวดเร็วในการติดต่อประสานงาน โดยสรุปหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องดำเนินการโอนและจ่ายเงินทุนตามขั้นตอนดังนี้

(1.1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานดำเนินการโดยต้นสังกัดส่วนกลางทำหนังสือแจ้งไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อแจ้งกำหนดการโอนเงินทุน ซึ่งในปีการศึกษา 2552 ได้กำหนดการโอนเงินทุนในภาคเรียนแรกไม่เกินเดือนมิถุนายน และในภาคเรียนหลังไม่เกินเดือนพฤศจิกายน 2552 แล้วดำเนินการโอนเงินไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และเมื่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้รับเงินทุนแล้ว

ดำเนินการโอนเงินทุนเข้าบัญชีธนาคารของนักเรียนทุนโดยตรงต่อไป

(1.2) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดำเนินการโดยต้นสังกัดส่วนกลางโอนเงินไปยังสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่มีผู้รับทุน ด้วยระบบ GFMS แล้วสถานศึกษาแต่ละแห่งดำเนินการเบิกเงินจากคลังจังหวัดเพื่อนำมามอบให้แก่ผู้รับทุนการศึกษานำไปเข้าบัญชีธนาคารของนักเรียนต่อไป

(1.3) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ดำเนินการโดยต้นสังกัดส่วนกลางโอนเงินทุนเข้าบัญชีธนาคารของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษา เพื่อมหาวิทยาลัยหรือสถาบันนำมาจ่ายให้นักศึกษาทุนโดยโอนเข้าบัญชีธนาคารของนักศึกษาทุนโดยตรง

(1.4) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ดำเนินการโดยต้นสังกัดส่วนกลางแจ้งสถานศึกษาที่มีสามเณรทุนแจ้งให้สามเณรทุนกรอกแบบฟอร์มขอรับเงินผ่านธนาคาร แล้วสถานศึกษาดำเนินการรวบรวมแบบฟอร์มดังกล่าวส่งยังสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติดำเนินการโอนเงินทุนเข้าบัญชีธนาคารของสามเณรทุนโดยตรง

(2) การรับและเบิกถอนเงินทุน

การรับเงินทุนของนักเรียน นักศึกษา และสามเณรทุนในโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารีทุกสังกัด ส่วนใหญ่ดำเนินการผ่านบัญชีธนาคารกรุงไทย จำกัด ในสาขาที่ผู้รับทุนมีความสะดวก ซึ่งการเบิกถอนเงินของผู้รับทุนแต่ละครั้ง ในระดับชั้น ม.4-6 จะอยู่ในความควบคุม ดูแลของครูที่ปรึกษาและผู้ปกครอง โดยผู้รับทุนต้องแจ้ง

เหตุผลความจำเป็นในการเบิกถอนเงินหรือทำบันทึกรายจ่ายเงินทุนให้ครูผู้ดูแลรับทราบทุกครั้ง นอกจากนี้ สถานศึกษาส่วนใหญ่ยังได้กำหนดให้ครูที่ปรึกษาเป็นผู้เก็บรักษาสมุดบัญชีธนาคารของผู้รับทุนไว้ และคอยนำสมุดบัญชีธนาคารไปปรับทุกครั้งที่ได้รับแจ้งการโอนเงินทุนจากต้นสังกัด

(3) การใช้จ่ายเงินทุนของผู้รับทุน

การใช้จ่ายเงินทุนของนักเรียน นักศึกษา และสามเณรผู้รับทุน ส่วนใหญ่จะใช้จ่ายเพื่อการศึกษา ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของการจัดสรรเงินทุน เช่น ค่าเครื่องแบบนักเรียน ค่าอุปกรณ์การเรียน หนังสือคู่มือ ค่าใช้จ่ายในการจัดทำรายงาน และค่ากิจกรรม เป็นต้น นอกจากนี้เงินส่วนหนึ่งนำไปใช้จ่ายเพื่อการดำรงชีพในระหว่างเรียน เช่น ค่าอาหาร ค่าที่พัก ค่าพาหนะเดินทาง ค่ารักษาพยาบาล เป็นต้น ซึ่งผู้รับทุนได้พยายามใช้จ่ายเงินทุนอย่างประหยัดและมีความสมเหตุสมผลต่อการใช้จ่ายในแต่ละครั้ง ภายใต้การควบคุมดูแลของผู้ปกครองและครูที่ปรึกษา

1.5 การช่วยเหลือผู้รับทุนที่ประสบปัญหาวิกฤตในกรณีต่าง ๆ

จากการกำหนดแนวทางการดำเนินงานในการดูแลช่วยเหลือผู้รับทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา และสามเณรทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารีทุกคนได้รับการส่งเสริม ดูแลช่วยเหลือ พัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต สภาพแวดล้อมทางสังคม ด้านการเรียน ตลอดจนมีทักษะชีวิต สามารถอยู่ร่วมสังคมได้อย่างเป็นสุข ซึ่งในปีการศึกษา 2552 ทุกหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรทุนได้พยายามดำเนินการเพื่อสนองต่อแนวทางดังกล่าว โดยส่วนราชการต้นสังกัดส่วนกลางได้มีหนังสือแจ้งประสานไปยังส่วนราชการต้นสังกัด

ระดับจังหวัด หรือแจ้งประสานไปยังสถานศึกษาที่มีผู้รับทุนโดยตรง ให้ดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา และสามเณรทุนเป็นกรณีพิเศษ และจัดคณะเจ้าหน้าที่ออกติดตามและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้รับทุนที่ประสบปัญหาวิกฤตทั้งด้านการเรียนและด้านอื่นๆ อันจะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีการสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ครูที่ปรึกษาและเจ้าหน้าที่ในระดับพื้นที่ เพื่อให้สามารถดูแลช่วยเหลือผู้รับทุนการศึกษาทุกระดับให้ได้ศึกษาอย่างมีความสุขจนจบระดับปริญญาตรี

ทั้งนี้ จากการออกติดตามและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้รับทุนการศึกษาในปีการศึกษา 2552 ที่ผ่านมา พบว่า มีกรณีผู้รับทุนการศึกษาประสบปัญหาวิกฤตต่างๆ ทั้งปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาความยากจน ปัญหาครอบครัว และอื่นๆ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ร่วมมือกับส่วนราชการต้นสังกัด และส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือในรูปแบบต่างๆ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน ดังกรณีต่างๆ ดังนี้

(1) กรณีพบนักเรียนหญิงเรียนสายสามัญศึกษา มีอาการผิดปกติทางสายตา ทั้งสายตาสั้นและเอียงชนิดรุนแรง และกล้ามเนื้อตาผิดปกติ จนเป็นอุปสรรคต่อการมองเห็น ปัจจุบันต้องใส่แว่นตาเทียมเพื่อทุเลาอาการดังกล่าว และต้องไปรักษาเป็นประจำ เดือนละหลายครั้ง ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลและค่าเดินทางเป็นจำนวนมาก ทำให้ส่งผลต่อการเรียนและการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างมาก ผลการเรียนลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในเรื่องดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานต้นสังกัดได้ให้ความช่วยเหลือโดยประสานกับโรงพยาบาลเพื่อให้การรักษาพยาบาลโดยยกเว้นค่ารักษาทั้งหมด

(2) กรณีพบนักศึกษาชายเรียนสายอาชีพศึกษา มีผลการเรียนต่ำมาก เนื่องจากครอบครัวมีฐานะยากจนมาก มารดาเสียชีวิตอาศัยอยู่กับน้องสาวและบิดาที่พิการ ซึ่งต้องทำหน้าที่เป็นหัวหน้าครอบครัวหารายได้หลักมาจุนเจือครอบครัว และในช่วงวันหยุดต้องออกไปรับจ้างทำงานในเกาะซึ่งอยู่ห่างไกล การเดินทางลำบาก จนทำให้มีผลการเรียนตกต่ำและประสบปัญหาเนื่องจากไม่สามารถเดินทางกลับมาส่งรายงานที่ครูมอบหมายและสอบไล่ได้ทันตามกำหนด ในกรณีดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานต้นสังกัดได้ประสานกับผู้อำนวยการสถานศึกษา อาจารย์ประจำวิชา และอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้ความอนุเคราะห์ดูแลช่วยเหลือนักศึกษารายดังกล่าวเป็นกรณีพิเศษ และขอให้สถานศึกษาช่วยรับนักศึกษารายดังกล่าวเข้าร่วมโครงการจัดหารายได้ระหว่างเรียน โดยทำงานในศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) เพื่อให้มีรายได้และเป็นการเพิ่มประสบการณ์ให้แก่ผู้รับทุน

(3) กรณีมีนักเรียนทุนที่สอบเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาได้บางรายตัดสินใจไม่เรียนต่อ เนื่องจากไม่มีเงินชำระค่าเล่าเรียนได้ตามเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้นักศึกษาใหม่ต้องชำระค่าเล่าเรียนก่อนเปิดภาคเรียนแรก ซึ่งนักเรียนไม่มีเงินโดยไปกู้ยืมเงินจากหลายแห่งจนไม่มีที่ให้กู้ยืมเงินอีก กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานต้นสังกัดได้ให้ความสำคัญกับกรณีปัญหานี้อย่างยิ่ง ได้ให้คำแนะนำและขอความร่วมมือจากสถานศึกษาโดยเฉพาะในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายร่วมกับผู้รับทุนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายช่วยกันวางแผนการใช้จ่ายเงินทุนให้เหมาะสมและเท่าที่จำเป็น และขอให้มีการออมเงินทุนเพื่อเตรียมการรองรับ

ค่าใช้จ่ายในการสมัครสอบเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ไปด้วย และขอให้ครูที่ปรึกษาคอยกำกับดูแล ตลอดจนให้คำปรึกษา เกี่ยวกับการวางแผนการใช้จ่ายเงินของนักเรียนอย่างเคร่งครัดตลอด การรับทุน

(4) กรณีมีนักเรียนทุนลาออกกลางคัน เนื่องจากผู้ปกครอง ประสงค์ให้นักเรียนลาออกเพื่อมาประกอบอาชีพหารายได้ช่วยเหลือครอบครัว อีกทางหนึ่ง ซึ่งหน่วยงานต้นสังกัดได้ออกไปติดตามถึงบ้านทำความเข้าใจ กับนักเรียนและผู้ปกครอง และชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษา พร้อมทั้งขอให้กลับมาเรียนได้บ้างบางราย

(5) กรณีนักเรียน นักศึกษาทุนมีผลการเรียนค่อนข้างต่ำ เนื่องจากไม่ถนัดในบางสาขาวิชาที่เข้าศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้ร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดขอความร่วมมือจากสถานศึกษาให้ดูแล สอนเสริมในวิชาเรียนหลักแก่นักเรียนนักศึกษาดังกล่าวเป็นกรณีพิเศษ และได้ให้ข้อเสนอแนะแก่นักเรียนนักศึกษาดังกล่าวให้มีการรวมกลุ่มเพื่อนนักเรียน นักศึกษาหรือผู้ที่ได้รับทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารีในสถานศึกษาเดียวกัน เพื่อช่วยกันติวในรายวิชาที่ไม่ถนัด หรือให้นักเรียนนักศึกษารุ่นพี่หรือเพื่อน ที่มีผลการเรียนดีหรือผู้ที่เรียนในสาขาวิชานั้นเป็นผู้ติวให้ นอกจากนี้ อาจารย์รวมกลุ่มเป็นชมรมหรือเป็นกลุ่มนักเรียนนักศึกษาดังกล่าวในโครงการทุน การศึกษาเฉลิมราชกุมารีเพื่อร่วมกันจัดทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียนและด้านอื่นๆ ซึ่งนักเรียน นักศึกษาทุกคนยินดีรับข้อเสนอแนะดังกล่าวไปดำเนินการต่อไป

1.6 กิจกรรมที่ได้ดำเนินการในปีการศึกษา 2552

(1) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลนักเรียนทุนการศึกษา เฉลิมราชกุมารี

เพื่อการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ สำหรับให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถใช้ข้อมูลร่วมกันได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจัดให้มีระบบฐานข้อมูลที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้ระหว่างหน่วยงานผ่านทางเว็บไซต์จากส่วนกลางไปยังระดับเขตพื้นที่การศึกษาหรือจังหวัด และสถานศึกษา ทั้งนี้ ระบบงานสามารถบันทึกข้อมูลประวัตินักเรียนทุนรายบุคคล และรายงานผลการดำเนินงานผ่านทางระบบเครือข่าย รวมทั้งจัดทำเว็บไซต์โครงการเพื่อการประชาสัมพันธ์ และเพื่อการช่วยเหลือผู้รับทุนที่ประสบปัญหาวิกฤต

การดำเนินงานจัดทำระบบฐานข้อมูลนักเรียนทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารีดังกล่าว ได้จัดจ้างบริษัทเอกชนดำเนินการโดยออกแบบติดตั้ง พัฒนาระบบ และอบรมผู้ดูแลระบบ ซึ่งมีโครงสร้างเนื้อหาสาระประกอบด้วย

(1.1) เนื้อหาโดยย่อของโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี

(1.2) แนวทางการดำเนินงานตามโครงการทุนการศึกษา

เฉลิมราชกุมารี

(1.3) การจัดทำฐานข้อมูลนักเรียนทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี

ประกอบด้วย

- ข้อมูลนักเรียนทุนที่ได้รับคัดเลือกใหม่
- การส่งต่อนักเรียนทุนในกรณีที่มีการโอนหรือย้ายสถานศึกษา และการเลื่อนระดับชั้น
- การรายงานความก้าวหน้าประจำปีการศึกษา

(1.4) การรายงานผลตามแบบรายงานต่างๆ ได้แก่

- แบบสรุปข้อมูลนักเรียนทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี
ในภาพรวม
- แบบสรุปข้อมูลนักเรียนทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี
รายสังกัด
- แบบสรุปการใช้งบประมาณรายสังกัด
- แบบรายงานข้อมูลนักเรียนทุนรายบุคคล

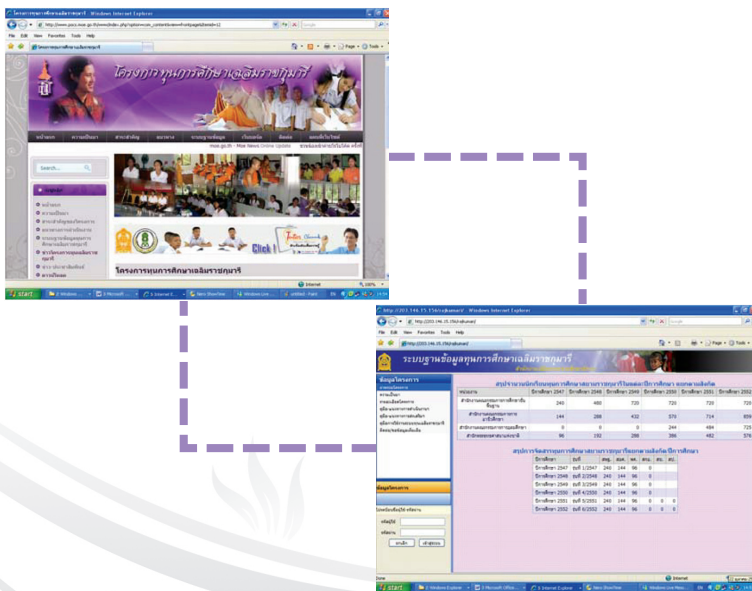
(1.5) ข่าวประชาสัมพันธ์โครงการ

(1.6) กระดานสนทนาติดต่อสอบถาม

(1.7) แบบฟอร์มการรายงาน , เอกสาร

ภาพประกอบ 1 : ภาพตัวอย่างของเว็บไซต์ทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี

<http://www.pocs.moe.go.th>

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ได้ทำการฝึกอบรมการใช้งานระบบฐานข้อมูลทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารีให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง จำนวน 50 คน เพื่อทดลองใช้ระบบและพิจารณาปรับปรุงระบบให้สามารถใช้งานได้ในทุกระดับ ซึ่งขณะนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทำการบันทึกข้อมูลนักเรียนทุน ตั้งแต่รุ่นที่ 1/2547 จนถึงรุ่นที่ 6/2552 แล้ว

(2) การจัดทำโครงการเข้าค่ายฝึกอบรมผู้รับทุนและเรียนรู้แบบบูรณาการนอกสถานที่ ของหน่วยงานต่าง ๆ

ในปีการศึกษา 2552 มีหน่วยงานต้นสังกัดดำเนินงานตามโครงการดังกล่าว ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษาและสามเณรทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารีได้รับการอบรม แนะแนวการศึกษา การเตรียมความพร้อมด้านทักษะชีวิต และเปิดโอกาสให้ผู้รับทุนได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ เข้าร่วมกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ การเรียนรู้ การวางตัวและการปฏิบัติตนในสังคม ตลอดจนการปฏิบัติธรรม เฉลิมพระเกียรติถวายเป็นพระราชกุศลแด่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยมีนักเรียน และนักศึกษาทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี เข้าร่วมโครงการแล้ว จำนวนทั้งสิ้น 556 รูป/คน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

(2.1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินโครงการแนะแนวการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาและปฏิบัติธรรม เฉลิมพระเกียรติ แก่นักเรียนทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี รุ่นที่ 4 จำนวน 240 คน ระหว่างวันที่ 1-5 เมษายน 2552 ณ โรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดนครปฐม

ภาพประกอบ 2 : ภาพกิจกรรมโครงการแนะแนวการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา และปฏิบัติธรรมเฉลิมพระเกียรติ แก่นักเรียนทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี รุ่นที่ 4 สังกัด สพฐ.

(2.2) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดำเนินโครงการค่ายอบรมนักศึกษาอาชีวศึกษาที่ได้รับทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี เพื่อเตรียมความพร้อมด้านทักษะชีวิต เน้นแนวทางในการศึกษาแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ และสร้างเครือข่ายนักเรียนทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี จำนวน 124 คน ระหว่างวันที่ 27-28 เมษายน 2552 ณ โรงแรมเดอะเล็คกาซี จังหวัดนนทบุรี

ภาพประกอบ 3 : ภาพกิจกรรมโครงการค่ายอบรมนักศึกษาอาชีวศึกษา
ทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี

(2.3) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จัดโครงการ
จัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการนอกสถานที่ ประจำปีการศึกษา 2552
โดยนำสามเณรผู้ได้รับทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี รุ่นที่ 5-6 จำนวน
192 รูป เข้ารับการฝึกอบรมแนะแนวในการเรียน และทัศนศึกษา
แหล่งเรียนรู้ทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม และนันทนาการ ในจังหวัดเชียงราย
ตลอดจนเข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ในวโรกาสเสด็จเยี่ยมโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัด
เชียงราย ณ โรงเรียนวัดแก่นเหนือวิทยา ตำบลห้วยซ้อ อำเภอเชียงของ
จังหวัดเชียงราย ในระหว่างวันที่ 13-15 มกราคม 2553

ภาพประกอบ 4 : ภาพกิจกรรมการจัดโครงการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการนอกสถานที่ ประจำปีการศึกษา 2552 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

(3)การจัดประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี

ดำเนินการโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จัดประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี ให้แก่เจ้าหน้าที่และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี ในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันต่างๆ จำนวนทั้งสิ้น 118 แห่ง ในวันที่ 15 พฤษภาคม 2552 ณ ห้องประชุมศาสตราจารย์ประเสริฐ ฤกษ์ นิคร สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจในแนวทางการส่งเสริม ดูแลช่วยเหลือ

นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี สามารถผลักดันและปฏิบัติงานโครงการได้ตามแนวทางที่กำหนดอย่างถูกต้อง เหมาะสม และสัมฤทธิ์ผล และสร้างเครือข่ายในการทำงานโครงการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีร่วมกันระหว่างบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพประกอบ 5 : ภาพกิจกรรมการจัดประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินโครงการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีให้แก่เจ้าหน้าที่และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สังกัด สกอ.

(4) การติดตามและตรวจเยี่ยมผู้รับทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี ประจำปีการศึกษา 2552

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ออกติดตามและตรวจเยี่ยม ผู้รับทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารีในสถานศึกษาตามภูมิภาคต่างๆ เพื่อติดตามเก็บข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงานของหน่วยงานระดับต่างๆ และเพื่อแนะนำสร้างความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนให้กำลังใจแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้รับทุน การศึกษาในสถานศึกษาหรือหน่วยงานต่างๆ โดยในปีการศึกษา 2552 ได้ออกติดตามและตรวจเยี่ยมผู้รับทุนการศึกษาในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด ซึ่งได้ข้อมูลเชิงลึกในภาพรวมโครงการ สรุปได้ดังนี้

(4.1) ผู้รับทุนส่วนใหญ่เป็นเยาวชนที่มาจากครอบครัวยากจน รายได้ต่ำ ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรรมหรือรับจ้างทั่วไป มีความด้อยโอกาสในการศึกษาต่อ ที่พักอาศัยอยู่ห่างไกลจากตัวเมืองหรือสถานศึกษา โดยส่วนใหญ่บิดามารดาหย่าร้างหรือเสียชีวิต ผู้รับทุนเป็นผู้ที่มีความประพฤติดี มีจิตอาสาช่วยเหลืองานของสถานศึกษาและชุมชน เป็นผู้ที่เห็นคุณค่าของการศึกษา มีความมุ่งมั่นที่จะศึกษาต่อจนจบระดับปริญญาตรี และมุ่งมั่นที่จะกลับไปทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นบ้านเกิด หลังจากสำเร็จการศึกษา

(4.2) ผู้รับทุน ผู้ปกครอง และครูอาจารย์ในสถานศึกษา ที่มีผู้รับทุน มีความรู้สึกสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นอย่างยิ่ง และผู้บริหารสถานศึกษารู้สึกยินดีและเป็นเกียรติที่นักเรียนทุนในสถานศึกษาได้รับการคัดเลือกให้รับทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี ไม่คิดว่าการทำงานเพื่อสนับสนุนส่งเสริม

ผู้รับทุนตามแนวทางที่โครงการกำหนดเป็นภาระแต่อย่างใด และคาดหวังว่าสถานศึกษาของตนจะมีผู้ได้รับคัดเลือกรับทุนการศึกษาในปีต่อไป เพื่อเป็นการให้โอกาสทางการศึกษาแก่เยาวชนที่เรียนดีแต่มีฐานะยากจน

(4.3) ผู้รับทุนส่วนใหญ่ทำงานพิเศษนอกเวลาเรียนเพื่อหารายได้มาช่วยเหลือครอบครัว เช่น รับจ้างซักรีดเสื้อผ้า ล้างจาน ทำงานร้านอาหาร ปลูกผักสวนครัวและเลี้ยงปลาเพื่อส่งขายตลาด รับจ้างซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า เดินสายไฟ เป็นต้น นอกจากนี้สถานศึกษาหลายแห่งได้ช่วยเหลือให้ผู้รับทุนมีรายได้จากการทำงานพิเศษที่เหมาะสมและมีความปลอดภัย เช่น จ้างทำงานในสถานศึกษา ช่วยจัดหาแหล่งฝึกงานที่สามารถเอื้อประโยชน์ให้ผู้รับทุนได้รับค่าตอบแทนจากสถานประกอบการ เป็นต้น อย่างไรก็ตามยังมีผู้รับทุนการศึกษาบางรายทำงานพิเศษที่มีความเสี่ยงหรืออาจเป็นอุปสรรคต่อการแบ่งเวลาเรียน เช่น เสิร์ฟอาหารในร้านอาหารกลางคืน รับจ้างทำงานที่ต้องเดินทางไปต่างพื้นที่ เป็นต้น

(4.4) เงินทุนการศึกษา พบว่าผู้รับทุนส่วนใหญ่นำไปใช้ เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา โดยนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และชั้นปวช.1-3 มีการใช้จ่ายเงินทุนเป็นค่ากิจกรรมการเรียน อุปกรณ์การเรียน ค่าจัดทำรายงาน ค่าเรียนพิเศษวิชาภาษาอังกฤษ และค่าเดินทางไปยังสถานศึกษา เป็นต้น โดยเฉพาะผู้รับทุนชั้น ม. 6 หรือ ปวช. 3 จะมีค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ในการเตรียมตัวสอบเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา เช่น ค่าสมัครสอบ และค่าเดินทางไปสอบ เป็นต้น ส่วนผู้รับทุนในระดับอุดมศึกษามีค่าใช้จ่ายเป็นค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าลงทะเบียนเรียน ค่าเครื่องแบบนักศึกษา ชุดกีฬา ค่าจัดทำรายงาน ค่าถ่ายเอกสารประกอบการเรียน ค่ากิจกรรม

ค่าอาหาร ค่าเดินทาง ค่าหอพัก ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า และของใช้ส่วนตัว นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์ผู้รับทุนยังพบว่า ผู้รับทุนส่วนใหญ่ต้องกู้ยืมเงิน จากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา(กยศ.) เพื่อนำมาสมทบเป็นค่าใช้จ่าย ในการเรียนและการดำรงชีพระหว่างเรียน

ภาพประกอบ 6 : ภาพกิจกรรมการติดตามและตรวจเยี่ยมผู้รับทุน การศึกษาเฉลิมราชกุมารี ในสถานศึกษาสังกัดต่างๆ ประจำปีการศึกษา 2552

(5) การศึกษาวิจัยค่าใช้จ่ายของนักเรียนทุนในโครงการ ทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สป. ได้ศึกษาวิจัยค่าใช้จ่ายของนักเรียนทุนในโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค่าใช้จ่ายด้านการเรียนของนักเรียน นักศึกษา สามเณรในโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารีที่สอดคล้องและเป็นจริงต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน และเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมสำหรับทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี ทั้งนี้เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้าใจถึงสภาพจริงและความพอเพียงของการใช้จ่ายเงินทุนของนักเรียน นักศึกษา และสามเณรทุนในสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน ตลอดจนรับทราบและเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคต่างๆ อย่างถ่องแท้ อันจะนำไปสู่การแก้ปัญหาหรือกำหนดแนวทางเชิงนโยบายที่เหมาะสม โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่มจากผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้รับทุนการศึกษา ผู้ปกครองของผู้รับทุนการศึกษา ผู้บริหาร ครู อาจารย์และเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลนักเรียน นักศึกษา และสามเณรทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี รุ่นที่ 1-4

ซึ่งผลการศึกษา พบว่า ผู้รับทุนมีค่าใช้จ่ายสูงกว่าเงินทุนที่ได้รับเป็นจำนวนมาก โดยนักเรียนทุนระดับ ม.ปลาย มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยคนละ 24,102 บาทต่อปี และระดับปริญญาตรีมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยคนละ 50,791 บาทต่อปี ซึ่งในกลุ่มผู้รับทุนทั้งระดับ ม.ปลาย และระดับปริญญาตรี มีรายจ่ายหลักเป็นอันดับแรก คือ ค่าดำรงชีพในระหว่างเรียนและค่าใช้จ่ายอื่นๆ รองลงมาได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการเรียน และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเรียน

และค่าบริการต่างๆ นอกสถานศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้ เนื่องมาจาก ค่าครองชีพที่ขยับสูงขึ้นในช่วงที่บ้านเมืองประสบภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ประกอบกับการเรียนในระดับ ม.ปลายและปริญญาตรี มีค่าใช้จ่าย ที่เกี่ยวเนื่องกับการเรียนจำนวนมาก ส่งผลให้ผู้รับทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี ได้รับความเดือดร้อนเพราะขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์การศึกษาที่จำเป็น จนต้องหาวิธีช่วยเหลือตนเองเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน ทั้งทำงานเสริม พิเศษนอกเวลาเรียน กู้เงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ขอเงินเพิ่มเติมจากครอบครัวจนตกเป็นภาระแก่ทางบ้าน และกู้ยืมเงินญาติ พี่น้องหรือกู้ยืมเงินนอกระบบ ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพและการเรียน ของนักเรียนทุน

ภาพประกอบ 7 : ภาพกิจกรรมการดำเนินการศึกษาวิจัยค่าใช้จ่ายของ นักเรียนทุน ในโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี

นอกจากนี้จากผลการออกติดตามและตรวจเยี่ยมผู้รับทุน
ในภูมิภาคต่างๆ ที่พบว่าผู้รับทุนบางรายเข้ารับการศึกษาในระดับปริญญาตรี
ที่มีหลักสูตรบังคับเกินกว่า 4 ปีการศึกษา ซึ่งเกินระยะเวลาการให้ทุน
ตามโครงการ

ดังนั้น จากผลการศึกษาดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการ
จึงได้เสนอเรื่องขอปรับเพิ่มอัตราทุนต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อจัดสรรเพิ่มเติม
ให้กับผู้รับทุน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 จนถึงสิ้นสุดโครงการ โดยขอปรับเพิ่ม
อัตราทุนในระดับ ม.ปลาย จากคนละ 10,000 บาทต่อปี เป็น 15,000
บาทต่อปี และระดับปริญญาตรีจากคนละ 20,000 บาทต่อปี เป็น 30,000
บาทต่อปี และขอขยายระยะเวลาการให้ทุนการศึกษาในระดับปริญญาตรี
แก่นักศึกษาทุนที่ศึกษาในสาขาวิชาหรือคณะที่มีหลักสูตรการเรียนการสอน
เกิน 4 ปี ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาอนุมัติตามที่เสนอ เมื่อวันที่ 1 กันยายน
2552 ให้กระทรวงศึกษาธิการปรับเพิ่มอัตราทุนการศึกษาแก่ผู้รับทุน
การศึกษาเฉลิมราชกุมารีทั้ง 2 ระดับ และขยายระยะเวลาให้ทุนการศึกษา
ระดับปริญญาตรีที่มีหลักสูตรเกิน 4 ปีการศึกษา โดยในปีงบประมาณ
2553 นั้น ให้กระทรวงศึกษาธิการปรับแผนการปฏิบัติงานและแผนการ
ใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 ไปดำเนินการ
และเสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อไป ไปตามความเหมาะสม
และความจำเป็นต่อไป

1.7 แผนการดำเนินงานระยะต่อไป

(1) การจัดทำข้อมูลนักเรียนทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี
ของทุกหน่วยงาน ให้มีความถูกต้องครบถ้วนตามรายการที่กำหนด

ตลอดจนจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโดยผ่านทางเว็บไซต์ได้ตามกำหนดเวลา

(2) การติดตามและจัดทำรายงานผลการดำเนินโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี ประจำปีงบประมาณ 2553

(3) ดำเนินการประเมินสัมฤทธิ์ผลการดำเนินโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี เพื่อรับทราบสภาพและผลการดำเนินโครงการรวมทั้งรับทราบข้อปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานในระยะที่ผ่านมา และนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ต่อการกำหนดแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารีในระยะต่อไปให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานในระยะเวลาที่เหลือสามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างเหมาะสมและบรรลุตามเจตนารมณ์ของโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี

(4) นำนักเรียนที่ได้รับทุน เข้าเฝ้าสมเด็จพระเทพรัตนราชกุมารี สยามบรมราชกุมารี เพื่อกราบบังคมทูลถวายรายงาน และรับพระราชทานพระราชโอวาท

1.8 ปัญหาอุปสรรคที่พบในการดำเนินงาน

(1) ปัญหาเกี่ยวกับผู้รับทุน

(1.1) ผู้รับทุนบางรายมีปัญหาด้านสุขภาพที่ต้องใช้เวลาในการรักษาและต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก แต่ผู้รับทุนไม่มีทุนทรัพย์เพียงพอที่จะเข้ารับการรักษอย่างต่อเนื่องได้ จึงปล่อยปละละเลย ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตประจำวันและไม่สามารถศึกษาเล่าเรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ ส่งผลให้ระดับผลการเรียนต่ำลง

(1.2) ผู้รับทุนจำนวนหนึ่ง มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่าเกณฑ์ที่โครงการกำหนด เนื่องจากไม่ถนัดในรายวิชาที่เรียน มีปัญหาการปรับตัวในสถานศึกษา หรือพื้นฐานการศึกษาเดิมไม่เพียงพอ และผู้รับทุนส่วนหนึ่งต้องแบ่งเวลาทำงานพิเศษเพื่อหารายได้จุนเจือครอบครัวและตนเอง บางรายต้องดูแลบิดามารดาหรือญาติที่เจ็บป่วย ทำให้การเรียนไม่เต็มที่ ไม่มีเวลาทบทวนบทเรียน

(1.3) ผู้รับทุนจำนวนหนึ่ง ไม่ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา หรือลาออกกลางคัน ซึ่งมีปัจจัยที่เป็นสาเหตุหลายประการ เช่น มีปัญหาครอบครัวหรือปัญหาเรื่องหนี้สินของครอบครัว ทำให้ต้องลาออกมาเพื่อทำงานหารายได้ช่วยเหลือจุนเจือครอบครัว มีปัญหาด้านการเรียน เรียนในสาขาวิชาที่ไม่ถนัดหรือมีผลการเรียนไม่ถึงเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด จึงลาออกเพื่อไปสอบเข้าเรียนใหม่ และสามเณรทุนที่ลาสิกขากลางคัน ทำให้หมดสภาพการเป็นนักเรียนทุนตามโครงการฯ

(1.4) ผู้รับทุนบางรายไม่ได้ทำบัญชีรายรับรายจ่าย และไม่มีครูดูแลด้านการเบิกจ่ายเงินทุนการศึกษา ทำให้ผู้รับทุนใช้จ่ายเงินทุนโดยขาดการวางแผน มีการใช้จ่ายเงินไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของโครงการ และไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

(1.5) ผู้รับทุนมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและค่าดำรงชีพระหว่างศึกษาเป็นจำนวนค่อนข้างมาก โดยเฉพาะผู้รับทุนที่จะสอบเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ต้องเสียค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ในการสมัครสอบและการเดินทางไปยังสนามสอบในจังหวัดต่างๆ และผู้รับทุนระดับอุดมศึกษา ต้องเสียค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ในการดำรงชีพระหว่างศึกษา

เช่น ค่าเดินทางและค่าหอพัก ซึ่งมีผู้รับทุนจำนวนไม่น้อยที่ไม่สามารถเข้าพักในหอพักของมหาวิทยาลัยได้ เนื่องจากหอพักในมหาวิทยาลัยมีจำนวนค่อนข้างจำกัด ทำให้ต้องเช่าหอพักเอกชนนอกมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นการเพิ่มรายจ่ายของผู้รับทุน นอกจากนี้ยังพบว่าผู้รับทุนบางรายที่ยื่นกู้เงิน กยศ. แต่ไม่ผ่านการพิจารณา เนื่องจากมีผู้ยื่นขอกู้หลายราย ซึ่งแต่ละรายต่างเป็นนักศึกษาที่ยากจนและมีความเดือดร้อนเช่นกัน

(2) ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ

(2.1) สถานศึกษาบางแห่งยังขาดความตระหนักในการให้ความสำคัญต่อโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี และดำเนินการส่งเสริมผู้รับทุนในด้านต่างๆ ค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะการชี้แจงประชาสัมพันธ์โครงการแก่ผู้รับทุนและผู้ปฏิบัติงาน การติดตามเอาใจใส่ผู้รับทุน การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ ทักษะชีวิต และคุณลักษณะพึงประสงค์ต่างๆ รวมทั้งการเบิกจ่ายเงินทุนการศึกษาให้แก่ผู้รับทุนซึ่งบางส่วนยังพบว่ามีความล่าช้า

(2.2) การโยกย้าย เปลี่ยนแปลงครู อาจารย์ หรือเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลผู้รับทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารีของสถานศึกษาหรือหน่วยงานบางแห่ง ทำให้เกิดความไม่ต่อเนื่องด้านการติดตามและดูแลผู้รับทุน ทำให้การช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาเบื้องต้นล่าช้า ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลการเรียนและสภาพจิตใจของผู้รับทุนได้

(2.3) นักเรียนทุนเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาข้ามสังกัด ทำให้มีอุปสรรคในการประสานงานการส่งต่อ การติดตามผู้รับทุน การโอนเงินทุน และการติดตามผลการเรียนของผู้รับทุน ซึ่งทำได้

ยากหรือมีความล่าช้า

(2.4) การรายงานข้อมูลผู้รับทุนของทุกหน่วยงานยังไม่ครบถ้วน และไม่เป็นปัจจุบัน ข้อมูลส่วนหนึ่งไม่ได้รับการตรวจสอบหรือแก้ไขให้ถูกต้อง ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลเกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนกับความเป็นจริง ทำให้ไม่ทราบสภาพปัญหาที่แท้จริงเกี่ยวกับผู้รับทุน ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้รับทุนได้ทันการณ์

(2.5) ผู้รับทุนจำนวนหนึ่งขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการ ในส่วนที่จะเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้รับทุนเอง โดยเฉพาะกลุ่มผู้รับทุนที่โอนย้ายสถานศึกษาหรือสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ไม่มีการรายงานตัวหรือแจ้งสถานศึกษาแห่งใหม่ ให้รับทราบว่าเป็นผู้รับทุนการศึกษาตามโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี ทำให้สถานศึกษาแห่งใหม่ไม่ทราบข้อมูล การประสานงานตามระบบการส่งต่อจึงเกิดความล่าช้า เนื่องจากต้องใช้เวลาในการติดตามตัวผู้รับทุน ซึ่งส่งผลให้การโอนเงินทุนล่าช้าตามไปด้วย

1.9 ข้อเสนอแนะ

(1) หน่วยงาน สถานศึกษา ครู อาจารย์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ควรติดตามให้การส่งเสริม ดูแลเอาใจใส่นักเรียนทุนในเรื่องการศึกษาก่อนกรณีพิเศษ จัดกิจกรรมชี้แจงประชาสัมพันธ์โครงการ เพื่อให้ผู้รับทุนทุกระดับรับทราบรายละเอียดของโครงการและการปฏิบัติตนในฐานะเป็นผู้รับทุนตามโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี รวมทั้ง ควรจัดกิจกรรมเสริมทักษะและจิตสำนึกที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้รับทุนทุกระดับอย่างต่อเนื่อง

(2) กระทรวงศึกษาธิการ หรือหน่วยงานที่มีนักเรียนรับทุน ควรประสานหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้ การสนับสนุน ส่งเสริม ดูแลช่วยเหลือผู้รับทุนที่มีความเดือดร้อนในด้าน สภาพความเป็นอยู่ ด้านปัญหาสุขภาพ เช่น ประสานกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข หรือสถานประกอบการเพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้รับทุน ได้รับค่าตอบแทน ในระหว่างฝึกงาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อจัดหางานรองรับ เมื่อผู้รับทุนสำเร็จการศึกษา

(3) หน่วยงานที่มีนักเรียนรับทุนควรออกติดตามและตรวจเยี่ยม ผู้รับทุนอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการทำงานในลักษณะเครือข่าย มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นอย่างเป็นระบบ เพื่อการช่วยเหลือ เป็นไปอย่างครอบคลุมและเหมาะสมกับความต้องการของผู้รับทุน นอกจากนี้ให้มีการรายงานข้อมูลที่ได้จากการติดตามผู้รับทุน และรายงาน ผลการดำเนินงานของหน่วยงานระดับต่างๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อประโยชน์ ต่อการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการโครงการในระยะต่อไปให้เหมาะสม ยิ่งขึ้น

(4) จัดทำบัตรประจำตัวผู้รับทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี เพื่อให้ผู้รับทุนใช้เป็นหลักฐานเบื้องต้นในการยืนยันสิทธิ์หรือแสดงตัว ต่อเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรับผิดชอบโครงการในหน่วยงาน สถานศึกษาต่างๆ โดยเฉพาะผู้รับทุนที่มีการโอนย้ายสถานศึกษาหรือสอบเข้าศึกษาต่อระดับ อุดมศึกษาเพื่อการรับเงินทุนอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังเป็นการสร้าง สัญลักษณ์ให้ผู้รับทุนเกิดความภาคภูมิใจที่ได้เป็นผู้รับทุนการศึกษา ตามโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี

(5) หน่วยงานต้นสังกัดที่มีนักเรียนรับทุนควรจัดประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานโครงการด้านต่างๆ แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่างๆ อย่างทั่วถึง ได้แก่ แนวทางการจัดทำฐานข้อมูลผู้รับทุน แนวทางการดูแลช่วยเหลือ การติดตามประเมินผลและรายงานผล และแนวทางการส่งต่อผู้รับทุนการศึกษา ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานโครงการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. รายงานผลการดำเนินงานของหน่วยต่างๆ

จากการดำเนินโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี หน่วยงานที่มีนักเรียนรับทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี จะรายงานผลการดำเนินงานให้กระทรวงศึกษาทราบตามแบบรายงานที่กำหนดทุกสิ้นภาคเรียน โดยมีผลการดำเนินงานจำแนกรายละเอียด ดังนี้

2.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขณะนี้มีนักเรียนรับทุนในสังกัดจำนวนทั้งสิ้น 720 คน ซึ่งกำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ชั้นละ 240 คน และรายงานผลการดำเนินงานในด้านต่างๆ โดยสรุปได้ดังนี้

(1) การคัดเลือกผู้รับทุน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาจัดสรรโควตาทุนการศึกษาแก่สถานศึกษา โดยพิจารณาจากพื้นที่ที่มีอัตราการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต่ำเป็นเกณฑ์ โดยให้สถานศึกษาดำเนินการคัดเลือกผู้รับทุนที่มีคุณสมบัติเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ได้แก่ ความยากจน ผลการเรียนไม่ต่ำกว่า 2.5 เป็นกำพร้า บิดามารดาเสียชีวิต ชาติที่พึง มีความประพฤติดี และมีความมุ่งมั่นที่จะเรียนต่อระดับอุดมศึกษา

การดำเนินการคัดเลือกผู้รับทุนการศึกษา ดำเนินการโดยสถานศึกษาประกาศรับสมัครนักเรียนขอรับทุนจากชั้น ม.3 และแต่งตั้งคณะกรรมการระดับสถานศึกษาดำเนินการคัดเลือก พิจารณาและตรวจสอบคุณสมบัติผู้สมัครขอรับทุน สัมภาษณ์นักเรียนผู้ขอรับทุน สอบถามครูประจำชั้น และออกเยี่ยมบ้านนักเรียน เมื่อคณะกรรมการระดับสถานศึกษาพิจารณาคัดเลือกผู้รับทุนได้แล้วจะดำเนินการเสนอผู้บริหารสถานศึกษา ลงนามรับรอง และแจ้งหน่วยงานต้นสังกัดระดับจังหวัดคือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาอีกครั้ง โดยแต่งตั้งคณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาแล้วเสนอผู้บริหารลงนามรับรอง และแจ้งผลการคัดเลือกนักเรียนทุนไปยังหน่วยงานต้นสังกัดส่วนกลางพิจารณาอนุมัติและจัดทำประกาศรายชื่อผู้รับทุนประจำปี

(2) การโอนเงิน การรับและเบิกถอนเงิน และการใช้จ่ายเงินทุนการศึกษา

(2.1) การโอนและการจ่ายเงินทุน มีการดำเนินงานตามขั้นตอน ดังนี้

(2.1.1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำหนังสือแจ้งไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีผู้รับทุนเพื่อแจ้งกำหนดวัน เวลาการโอนเงินทุน

(2.1.2) สำนักการคลังและสินทรัพย์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการโอนเงินไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยกำหนดโอนเงินสำหรับภาคเรียนแรก ไม่เกินเดือนมิถุนายน และสำหรับภาคเรียนหลัง ไม่เกินเดือนพฤศจิกายน

(2.2) การรับและเบิกถอนเงินทุน มีการดำเนินงานตามขั้นตอน ดังนี้

(2.2.1) เมื่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้รับการโอนเงินทุนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องดำเนินการโอนเงินทุนเข้าบัญชีธนาคารของนักเรียนทุนโดยตรง

(2.2.2) ครูแนะแนวหรือครูที่ปรึกษาและนักเรียนทุน นำสมุดบัญชีธนาคารที่ดูแลรักษาไว้ไปตรวจสอบปรับสมุดบัญชีทุกภาคเรียนเพื่อการรับโอนเงินทุน ซึ่งครูจะเป็นผู้ควบคุม ดูแลการเบิกถอนเงินทุนของผู้รับทุนทุกครั้ง

(2.3) การใช้จ่ายเงินทุนของผู้รับทุน มีการดำเนินงานตามขั้นตอน ดังนี้

(2.3.1) นักเรียนทุนต้องขออนุญาตจากครูแนะแนวหรือครูที่ปรึกษาที่ร่วมเปิดบัญชีธนาคารกับนักเรียน ในการเบิกถอนเงินทุนทุกครั้ง

(2.3.2) นักเรียนทุนต้องทำบัญชีแสดงรายรับ รายจ่าย ให้ครูแนะแนวหรือครูที่ปรึกษาทราบ และหากมีการเบิกถอนเงินทุนครูต้องดูแลให้การเบิกถอนเงินเพื่อนำไปใช้จ่ายเพื่อการศึกษาเท่านั้น

(3) การช่วยเหลือผู้รับทุนที่ประสบปัญหาวิกฤต มีการดำเนินงานดังนี้

(3.1) สํารวจข้อมูลนักเรียนทุนโดยเฉพาะผู้รับทุนที่ต้องการความช่วยเหลือหรือประสบปัญหาวิกฤต

(3.2) ประสานไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีนักเรียนทุนที่ต้องการความช่วยเหลือหรือประสบปัญหาวิกฤต เพื่อให้การดูแล ช่วยเหลือ

(3.3) ติดตามดำเนินการ ดูแล ช่วยเหลือผู้รับทุนในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านทุนการศึกษา ที่อยู่อาศัย ครอบครัวยุติพลิตจกนด้านความเป็นอยู่ของนักเรียนทุน

(4) กิจกรรมที่ได้ดำเนินการ ในปีการศึกษา 2552

ดำเนินโครงการแนะแนวการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา และปฏิบัติธรรมเฉลิมพระเกียรติแก่นักเรียนทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี รุ่นที่ 4 จำนวน 240 คน ระหว่างวันที่ 1-5 เมษายน 2552 ณ โรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดนครปฐม

(5) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

(5.1) ปัญหาเกี่ยวกับผู้รับทุน

(5.1.1) มีนักเรียนทุนบางรายขอยกเลิกการรับทุนเพื่อไปรับทุนอื่น ซึ่งเป็นทุนที่ได้รับเงินมากกว่าและไม่มีข้อผูกพันทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ทำหนังสือชี้แจงและสละสิทธิ์การรับทุนเป็นลายลักษณ์อักษรไว้

(5.1.2) นักเรียนรับทุนรายที่ยากจนมาก ตัดสินใจลาออกหรือไม่เรียนต่อ เมื่อจบการศึกษาชั้น ม.6 แล้ว เนื่องจากไม่มีเงินเพียงพอที่จะเดินทางไปสอบและจ่ายค่าเทอมเข้าเรียนต่อระดับอุดมศึกษา

ซึ่งหลายรายได้ไปกู้ยืมเงินมาหลายแห่ง จนไม่มีที่ให้กู้อีก

(5.1.3) บิดามารดาหรือผู้ปกครองบังคับให้นักเรียนทุนลาออกเพื่อมาประกอบอาชีพเพื่อหารายได้หรือเพื่อหาเงินมาใช้หนี้ที่บิดามารดากู้ยืมมา

(5.1.4) นักเรียนทุนหลายรายต้องการเรียนพิเศษแต่ไม่มีเงินเรียน

(5.1.5) นักเรียนทุนบางรายประสบปัญหา ไม่รู้ตัวเองว่าต้องการเรียนอะไร ชอบหรือถนัดด้านใด และกลัวว่าตนจะเรียนในคณะที่ไม่ถนัด ทำให้เรียนไม่จบปริญญาตรี

(5.2) ปัญหาในการดำเนินงาน

(5.2.1) ขาดความเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและ ครู อาจารย์ ผู้บริหารในสถานศึกษา รวมถึงนักเรียนและผู้ปกครองบางราย

(5.2.2) ความไม่ต่อเนื่องของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารีของระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยพบปัญหาในการเปลี่ยนงาน ทิ้งงาน และไม่มีการจัดระบบของข้อมูล

(5.2.3) ขาดการประสานงานของเจ้าหน้าที่ในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเอง ในเรื่องข้อมูลและการโอนเงินทุน

2.2 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ขณะนี้มีนักเรียนรับทุนในสังกัด จำนวนทั้งสิ้น 720 คน ซึ่งกำลังศึกษาในระดับชั้น ปวช.1-3 และ ปวส.1-2 ชั้นละ 144 คน และมีกรรายงานผลการดำเนินงานในด้านต่างๆ โดยสรุปได้ดังนี้

(1) การคัดเลือกผู้รับทุน

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและหน่วยงานในสังกัด ได้ดำเนินการคัดเลือกผู้รับทุน ดังนี้

(1.1) สำนักนโยบายและแผนการอาชีวศึกษาดำเนินการกำหนดพื้นที่ที่มีอัตราการเรียนต่อต่ำ ประชากรมีรายได้ต่ำ และจำนวนนักเรียนทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารีที่แต่ละสถานศึกษาดูแล เพื่อให้โอกาสแก่สถานศึกษาที่ยังไม่มีนักเรียนทุนหรือมีจำนวนน้อย พร้อมทั้งจัดทำแนวทางการคัดเลือกนักเรียนทุน

(1.2) สถานศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกตามข้อ (1.1) ตั้งคณะกรรมการคัดเลือกนักเรียนทุนระดับ ปวช.1 ของตน และแจ้งผลการคัดเลือกให้สำนักนโยบายและแผนการอาชีวศึกษาเพื่อดำเนินการจัดส่งเงินทุนต่อไป

(2) การโอนเงิน การรับและเบิกถอนเงิน และการใช้จ่ายเงินทุนการศึกษา

(2.1) การโอนและการจ่ายเงินทุน มีการดำเนินการโอนเงินทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารีจากส่วนกลางสู่สถานศึกษาในสังกัดด้วยระบบ GFMS สถานศึกษาแต่ละแห่งดำเนินการเบิกเงินจากคลังจังหวัดเพื่อนำส่งมอบให้แก่นักเรียนทุน

(2.2) การรับและเบิกถอนเงินทุน นักเรียนทุนเปิดบัญชีเงินฝากประเภทออมทรัพย์ของธนาคาร และนำสมุดบัญชีธนาคารไปตรวจสอบรับเงินที่ธนาคาร เมื่อได้รับแจ้งการโอนเงิน และเมื่อมีความจำเป็นในการใช้จ่ายเงินทุน อาจารย์แนะแนวหรืออาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมสมุดบัญชีจะร่วมดำเนินการเบิกถอนเงินทุนและมอบให้นักเรียนทุนเพื่อการใช้จ่าย

(2.3) การใช้จ่ายเงินทุนของผู้รับทุน ให้ผู้รับทุนนำเงินทุนไปใช้จ่ายในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น การจัดซื้ออุปกรณ์การเรียน เครื่องใช้ส่วนตัวที่จำเป็น การดำรงชีพ การเดินทางจากที่พักไปยังสถานศึกษา เป็นต้น

(3) การช่วยเหลือผู้รับทุนที่ประสบปัญหาวิกฤต

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาดำเนินการช่วยเหลือดังนี้

(3.1) นำนักเรียนทุนที่ประสบปัญหาด้านการเงินเข้าร่วมโครงการการจัดรายได้ระหว่างเรียน

(3.2) ช่วยหาแหล่งฝึกงานที่สามารถเอื้อประโยชน์ให้นักเรียนทุนได้รับค่าตอบแทนจากสถานประกอบการ

(3.3) ช่วยหาแหล่งทุนอื่นเพิ่มเติม/สนับสนุนการดำรงชีพของนักเรียนทุนที่ประสบปัญหาวิกฤต

(4) กิจกรรมที่ได้ดำเนินการในปีการศึกษา 2552

(4.1) จัดทำฐานข้อมูลนักเรียนทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี และบันทึกข้อมูลรายบุคคลของนักเรียนทุนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาให้เป็นปัจจุบัน ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์

(4.2) บันทึกการส่งต่อนักเรียนทุนที่ศึกษาต่อในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อการดูแลนักเรียนทุนต่อไป

(4.3) การยกเว้นการเก็บเงินบำรุงการศึกษาแก่นักเรียนผู้ที่ได้รับทุนการศึกษาโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี และส่วนที่เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อจัดการบริหารกิจกรรมพิเศษพัฒนาคุณภาพชีวิต

และมาตรฐานการศึกษาของผู้เรียนและสถานศึกษาที่นอกเหนือจากที่ได้รับ การสนับสนุนจากรัฐบาล

(4.4) ประธานผู้บริหารสถานศึกษา/ครู อาจารย์ที่ปรึกษา/ แนวโน้มที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้ความช่วยเหลือนักเรียนทุนที่ประสบ ปัญหาอุปสรรคการดำเนินชีวิตในเบื้องต้น เพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อการศึกษา ของนักเรียน นักศึกษาผู้รับทุน

(4.5) จัดโครงการเข้าค่ายอบรมนักศึกษาอาชีวศึกษา ทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี เพื่อเพิ่มทักษะชีวิตและแนวทางในการศึกษา ต่อระดับอุดมศึกษาให้แก่ศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 1 (ปวส.1) จำนวน 124 คน ซึ่งเป็นนักเรียนทุนรุ่นที่ 2 ของสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในระหว่างวันที่ 27 - 29 เมษายน 2552 ณ โรงแรมเดอะเล็คกาซี จังหวัดนนทบุรี

(5) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

(5.1) ปัญหาเกี่ยวกับผู้รับทุน

จากการออกติดตามเยี่ยมนักเรียนทุน พบว่า ผู้รับทุน ส่วนหนึ่งมีปัญหาบิดามารดาแยกทางกัน โดยต่างคนต่างไปมีครอบครัวใหม่ นักเรียนทุนจึงขาดความอบอุ่นด้านจิตใจ ขาดผู้อุปการะ ส่งผลกระทบ ต่อการเรียนมาก

(5.2) ปัญหาในการดำเนินโครงการ

มีการเปลี่ยนแปลงครู อาจารย์และแนว อาจารย์ ที่ปรึกษาที่ทำหน้าที่ดูแลผู้รับทุนการศึกษาของสถานศึกษาบางแห่ง จึงเกิด ความไม่ต่อเนื่องด้านการติดตามพฤติกรรมของนักเรียนทุน ทำให้ความ

ช่วยเหลือเบื้องต้นหรือการแก้ไขปัญหาล่าช้า ส่งผลกระทบต่อผลการเรียน
ของนักเรียนทุน ทำให้มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่ำลง

2.3 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ขณะนี้มีนักศึกษา
รับทุนในสังกัด จำนวนทั้งสิ้น 735 คน ซึ่งกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี
ปี 1 ถึง ปี 3 จำนวน 229 คน , 205 คน และ 301 คน ตามลำดับ
และมีการรายงานผลการดำเนินงานในด้านต่างๆ โดยสรุปได้ดังนี้

(1) การคัดเลือกผู้รับทุน

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นหน่วยงาน
ที่ดำเนินงานในส่วนของการรับช่วงต่อนักเรียนทุนที่สำเร็จการศึกษาชั้น ม.6
จากสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าศึกษาต่อระดับ
ปริญญาตรี และรับนักศึกษาทุนที่สำเร็จการศึกษาระดับ ปวส.2 จากสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีต่อเนื่องอีก
2 ปี โดยดำเนินการดังนี้

(1.1) สถานศึกษาเดิมมีหนังสือส่งต่อนักเรียนทุนแจ้งมายัง
มหาวิทยาลัยที่นักเรียนทุนสอบเข้าศึกษาต่อได้

(1.2) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานและ
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาแจ้งรายชื่อนักเรียนทุนที่เข้าศึกษา
ต่อในมหาวิทยาลัยให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทราบ
อีกทางหนึ่งด้วย

(1.3) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแจ้งรายชื่อนัก
ศึกษาทุนใหม่มหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาดำเนินการตรวจสอบ
และ/หรือมหาวิทยาลัยหรือสถาบันแจ้งรายชื่อนักศึกษาทุนที่เข้าศึกษาต่อ
ในมหาวิทยาลัยให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทราบ

(2) การโอนเงิน การรับและเบิกถอนเงิน และการใช้จ่าย เงินทุนการศึกษา

(2.1) การโอนและการจ่ายเงินทุน มีการดำเนินงาน โดยการแบ่งจ่ายเงินทุนเป็น 2 งวด คือ ภาคการศึกษาละ 10,000 บาท รวมเป็นเงิน 20,000 บาท/ปี โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จะโอนเงินทุนเข้าบัญชีของมหาวิทยาลัยหรือสถาบัน เพื่อให้มหาวิทยาลัยหรือสถาบันนำมาจ่ายให้แก่นักศึกษาทุนต่อไป

(2.2) การรับและเบิกถอนเงินทุน มหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษารับโอนเงินทุนจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา แล้วนำจ่ายให้นักศึกษาทุนในโครงการ โดยวิธีการจ่ายโดยตรงให้กับนักศึกษาหรือโอนเข้าบัญชีธนาคารของนักศึกษา

(2.3) การใช้จ่ายเงินทุนของผู้รับทุน นักศึกษาส่วนใหญ่นำมาใช้จ่ายในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษาและการดำรงชีวิตระหว่างศึกษาได้แก่ ค่าอุปกรณ์การศึกษา ค่าอาหาร และค่าหอพัก เป็นต้น

(3) การช่วยเหลือผู้รับทุนที่ประสบปัญหาวิกฤต สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ดำเนินการประสานไปยังมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาในสังกัดที่มีนักศึกษาทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และดูแลเป็นกรณีพิเศษ

(4) กิจกรรมที่ได้ดำเนินการ ในปีการศึกษา 2552

(4.1) การติดตาม ตรวจสอบนักเรียนทุนฯ ที่เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

(4.2) การโอนเงินทุนการศึกษา

(4.3) การออกติดตามตรวจเยี่ยมผู้รับทุนการศึกษา
ในภูมิภาคต่างๆ และการจัดทำรายงานผลการดำเนินโครงการทุนการศึกษา
เฉลิมราชกุมารีร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

(4.4) การจัดประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินโครงการ
ทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี ให้แก่เจ้าหน้าที่และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ
โครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี ในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันต่างๆ
จำนวนทั้งสิ้น 118 แห่ง ในวันที่ 15 พฤษภาคม 2552 ณ ห้องประชุม
ศาสตราจารย์ประเสริฐ ณ นคร สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจในแนวทาง
การส่งเสริม ดูแลช่วยเหลือนักศึกษาทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี สามารถ
ผลักดันและปฏิบัติงานโครงการได้ตามแนวทางที่กำหนดอย่างถูกต้อง
เหมาะสม และสัมฤทธิ์ผล และสร้างเครือข่ายในการทำงานโครงการ
ทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารীর่วมกันระหว่างบุคลากรและหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(5) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

(5.1) ปัญหาเกี่ยวกับผู้รับทุน

พบว่า นักเรียนทุนบางรายไม่รู้ความต้องการหรือ
ระดับความสามารถของตนเอง เมื่อเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาแล้ว
ไม่สามารถศึกษาต่อได้ ต้องลาออกกลางคัน เพื่อไปสอบเข้าศึกษาใหม่
และพบนักศึกษาบางรายมีผลการเรียนต่ำไม่ถึงเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด

(5.2) ปัญหาในการดำเนินงาน

(5.2.1) ในกรณีที่นักเรียนทุนเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาประเภทข้ามสังกัด ทำให้มีอุปสรรคในการประสานงานส่งต่อการติดตามผู้รับทุน การโอนเงินทุน และการติดตามผลการเรียนของผู้รับทุน ซึ่งทำได้ยากหรือมีความล่าช้า

(5.2.2) ข้อมูลนักศึกษาบางรายที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้รับไม่ตรงกับที่นักศึกษาเข้าศึกษาจริง ทำให้การติดตามตัวนักศึกษาที่เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาค่อนข้างยุ่งยากลำบากในบางราย

(5.2.3) ผู้รับทุนบางรายที่โอนย้ายสถานศึกษาหรือสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ไม่ได้มีการติดต่อเพื่อรายงานตัวหรือแจ้งสถานศึกษาแห่งใหม่ให้รับทราบว่าเป็นผู้รับทุนการศึกษาตามโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี ทำให้สถานศึกษาแห่งใหม่ไม่ทราบข้อมูล การประสานงานตามระบบการส่งต่อจึงเกิดความล่าช้า เนื่องจากต้องใช้เวลาในการติดตามตัวผู้รับทุน ซึ่งส่งผลให้การโอนเงินทุนล่าช้าตามไปด้วย

(6) ข้อเสนอแนะ

(6.1) ควรจัดทำบัตรประจำตัวผู้รับทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี

(6.2) ควรปรับปรุงระบบการส่งต่อให้ง่ายขึ้น และให้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน

2.4 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีการรายงานผลการดำเนินงาน โดยสรุปได้ดังนี้

(1) ผลการดำเนินการคัดเลือก

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ดำเนินการคัดเลือก
สามเณรผู้ได้รับทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี โดยตั้งคณะกรรมการคัดเลือก
ทั้งระดับส่วนกลางและระดับสถานศึกษา จำนวน 6 รุ่น รวม 576 รูป ดังนี้

(1.1) สามเณรผู้ได้รับทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี รุ่นที่ 1
ประจำปีการศึกษา 2547 จำนวน 96 รูป (ปัจจุบันศึกษาต่อในระดับ
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ในมหาวิทยาลัยสงฆ์)

(1.2) สามเณรผู้ได้รับทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี รุ่นที่ 2
ประจำปีการศึกษา 2548 จำนวน 96 รูป (ปัจจุบันศึกษาต่อในระดับ
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ในมหาวิทยาลัยสงฆ์)

(1.3) สามเณรผู้ได้รับทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี รุ่นที่ 3
ประจำปีการศึกษา 2549 จำนวน 96 รูป (ปัจจุบันศึกษาต่อในระดับ
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยสงฆ์)

(1.4) สามเณรผู้ได้รับทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี รุ่นที่ 4
ประจำปีการศึกษา 2550 จำนวน 96 รูป (ปัจจุบันศึกษาต่อในระดับ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6)

(1.5) สามเณรผู้ได้รับทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี รุ่นที่ 5
ประจำปีการศึกษา 2551 จำนวน 96 รูป (ปัจจุบันศึกษาต่อในระดับ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5)

(1.6) สามเณรผู้ได้รับทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี รุ่นที่ 6
ประจำปีการศึกษา 2551 จำนวน 96 รูป (ปัจจุบันศึกษาต่อในระดับ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4)

(2) ผลการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีการศึกษา 2552

(2.1) จัดสรรงบประมาณสำหรับนักเรียนทุนการศึกษา
เฉลิมราชกุมารี รุ่นที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2547 (ชั้นปีที่ 3) จำนวน
91 รูปฯ ละ 20,000 บาท เป็นเงิน 1,820,000 บาท

(2.2) จัดสรรงบประมาณสำหรับนักเรียนทุนการศึกษา
เฉลิมราชกุมารี รุ่นที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2548 (ชั้นปีที่ 2) จำนวน
92 รูปฯ ละ 20,000 บาท เป็นเงิน 1,840,000 บาท

(2.3) จัดสรรงบประมาณสำหรับนักเรียนทุนการศึกษา
เฉลิมราชกุมารี รุ่นที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2549 (ชั้นปีที่ 1) จำนวน
96 รูป ๆ ละ 20,000 บาท เป็นเงิน 1,920,000 บาท

(2.4) จัดสรรงบประมาณสำหรับนักเรียนทุนการศึกษา
เฉลิมราชกุมารี รุ่นที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2550 (ชั้น ม.6) จำนวน
96 รูป ๆ ละ 10,000 บาท เป็นเงิน 960,000 บาท

(2.5) จัดสรรงบประมาณสำหรับนักเรียนทุนการศึกษา
เฉลิมราชกุมารี รุ่นที่ 5 ประจำปีการศึกษา 2551 (ชั้น ม.5) จำนวน
96 รูป ๆ ละ 10,000 บาท เป็นเงิน 960,000 บาท

(2.6) จัดสรรงบประมาณสำหรับนักเรียนทุนการศึกษา
เฉลิมราชกุมารี รุ่นที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2552 (ชั้น ม.4) จำนวน
96 รูปฯ ละ 10,000 บาท เป็นเงิน 960,000 บาท

(3) วิธีการคัดเลือกนักเรียนทุน มีการดำเนินงานดังนี้

(3.1) โรงเรียนประกาศรับสมัคร และตั้งคณะกรรมการ
คัดเลือกนักเรียนที่มีความประสงค์จะรับทุนการศึกษา โรงเรียนละ 1 รูป
แจ้งผลให้สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด

(3.2) สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดรวบรวมรายชื่อ
ส่งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

(3.3) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตั้งคณะกรรมการ
ดำเนินการพิจารณาคัดเลือก

(3.4) ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิ์ได้รับทุนการศึกษา

(4) การโอน การรับและเบิกถอน และการใช้จ่ายเงิน
ทุนการศึกษา

(4.1) การโอนและวิธีการจ่ายเงินทุน

(4.1.1) แจ้งโรงเรียน/มหาวิทยาลัย ให้นักเรียนทุน
ดำเนินการกรอกแบบฟอร์มเพื่อขอรับเงินผ่านธนาคาร

(4.1.2) โรงเรียน/มหาวิทยาลัย ดำเนินการรวบรวม
แบบฟอร์มการขอรับเงินผ่านธนาคารนำส่งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

(4.1.3) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ดำเนินการ
โอนเงินเข้าบัญชีธนาคารของนักเรียนทุนโดยตรง

(4.2) การรับและเบิกถอนเงินทุน

(4.2.1) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติดำเนินการ
แจ้งการโอนเงินให้โรงเรียน/มหาวิทยาลัยทราบ

(4.2.2) นักเรียนทุนดำเนินการเบิกถอนเงินทุน โดยมี
อาจารย์ควบคุม ดูแลการเบิกจ่ายทุกครั้ง

(4.3) การใช้จ่ายเงินทุนของผู้รับทุน

(4.3.1) ให้นักเรียนทุนทำบัญชีรายจ่ายเงินทุน

(4.3.2) ให้นักเรียนแจ้งรายการรายจ่ายเงินทุนให้อาจารย์
ที่ดูแลทราบทุกครั้งที่มีการเบิกถอนเงินทุนไปใช้จ่าย

(5) โครงการ/กิจกรรมที่ได้ดำเนินการ

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ดำเนินการจัดโครงการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการนอกสถานที่ ประจำปีการศึกษา 2552 โดยนำสามเณรผู้ได้รับทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี รุ่นที่ 5-6 จำนวน 192 รูป ไปทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม และนันทนาการ ในจังหวัดเชียงราย และเข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในวโรกาสเสด็จเยี่ยมโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดเชียงราย ณ โรงเรียนวัดแก่นเหนือวิทยา ตำบลห้วยซ้อ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ในระหว่างวันที่ 13-15 มกราคม 2553

(6) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

(6.1) โรงเรียนบางแห่ง/สามเณรทุนบางรูป ไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ ความเป็นมาของโครงการ ซึ่งส่งกระทบต่อการบริหารโครงการ

(6.2) โรงเรียนบางแห่ง ไม่ดำเนินการตามแนวทางการส่งเสริม ดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น ไม่จัดทำและส่งแบบข้อมูลรายบุคคล 1 ทำให้ไม่สามารถดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุน หรือไม่มีข้อมูลพื้นฐาน สำหรับการบริหารจัดการโครงการ

สรุป ปัญหาและข้อเสนอแนะ

1. สรุป

การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการทุนการศึกษา เฉลิมราชกุมารี ประจำปีการศึกษา 2552 ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ รายงานผลการดำเนินงาน สภาพปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนางานในการดำเนินงานโครงการทุนการศึกษา เฉลิมราชกุมารีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จากแบบรายงานที่กำหนดประเด็นตามกิจกรรมภายใต้โครงการจาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีผู้รับทุนการศึกษาตามโครงการฯ และข้อมูลที่ได้จากการออกติดตามตรวจเยี่ยมและสัมภาษณ์ผู้รับทุน ในพื้นที่ต่างๆ โดยวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปผลในภาพรวมของ โครงการ และกำหนดกรอบการนำเสนอผลการศึกษา ประกอบด้วย จำนวนนักเรียน นักศึกษา และสามเณรที่ได้รับทุน ผลการเรียนของผู้รับทุน ผลการดำเนินงานในเรื่องการคัดเลือกผู้รับทุน การโอน รับ เบิกถอนและ ใช้จ่ายเงินทุนการศึกษา การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้รับทุนที่ประสบปัญหา วิกฤต กิจกรรมที่ได้ดำเนินการในปีการศึกษา 2552 และแผนการดำเนินงาน ระยะต่อไป รวมทั้งรายงานสภาพปัญหา อุปสรรคที่พบในการดำเนินงาน พร้อมสรุปประเด็นเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินการแก้ไข

เพื่อให้ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและใช้เป็นข้อมูลในการแก้ไขปัญหา ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานโครงการในปีต่อไป ซึ่งผลการศึกษารูปเป็นประเด็นได้ดังนี้

1.1 จำนวนนักเรียน นักศึกษา และสามเณรที่ได้รับทุน

จำนวนนักเรียน นักศึกษา และสามเณรที่ได้รับทุน นับตั้งแต่ปีการศึกษา 2547-2552 (รุ่นที่ 1-6) มีจำนวนทั้งสิ้น 2,742 รูป/คน และใช้งบประมาณเพื่อจัดสรรเป็นทุนการศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 126.46 ล้านบาท โดยเมื่อศึกษาเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้รับทุนส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ และภาคใต้ ตามลำดับ นอกจากนี้ จากการออกติดตามตรวจเยี่ยมในพื้นที่ พบข้อมูลเพิ่มเติมว่าผู้ได้รับทุนส่วนใหญ่อยู่ในสถานศึกษาในเขตภูมิภาค ที่มีพื้นที่ห่างไกลและมีอัตราการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต่ำจริง ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ และยังพบว่าผู้รับทุนในระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่ตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาของรัฐบาลที่มีชื่อเสียงในภูมิภาคต่างๆ ตามภูมิลำเนาของตน ซึ่งผลการศึกษาทำให้เห็นว่าในปีการศึกษา 2552 การจัดสรรทุน การศึกษายังคงยึดแนวปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี ที่มุ่งดำเนินการสนับสนุนทุนการศึกษาแก่เยาวชนในสถานศึกษาสังกัดต่างๆ ที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลและมีอัตราการเรียนต่อระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต่ำ เพื่อให้มีโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง

1.2 ผลการเรียนรู้ของผู้รับทุน

เนื่องในปีการศึกษา 2552 สถานศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่สามารถรายงานผลการเรียนได้ทันทีเมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา ดังนั้น จึงใช้ผลการเรียนประจำปีการศึกษา 2551 ซึ่งเป็นข้อมูลที่สามารถติดตามรวบรวมได้ โดยพบว่า ผู้รับทุนส่วนใหญ่มีผลการเรียนอยู่ในระดับ 2.50-3.49 รองลงมาได้แก่ ระดับ 3.50-4.00 และระดับ 1.50-2.49 ตามลำดับ ซึ่งข้อค้นพบครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าผู้รับทุนส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะจบการศึกษาทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และสามารถเรียนต่อเนื่องจนจบระดับปริญญาตรีได้ตามเจตนารมณ์ของโครงการ และสำหรับกรณีผู้รับทุนการศึกษาที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานต้นสังกัดได้ประสานงานเพื่อเร่งรัดการให้ความช่วยเหลือไปยังสถานศึกษา และกำชับให้ครูประจำชั้น ครูฝ่ายแนะแนวหรือบุคลากรฝ่ายกิจการนักศึกษา ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ให้การดูแลและช่วยเหลือแก่ผู้รับทุนการศึกษาอย่างเร่งด่วน เช่น จัดสอนเสริมในวิชาหลักหรือให้คำปรึกษาด้านการเรียน รวมทั้งดูแลด้านสุขภาพและการดำรงชีพของผู้รับทุนที่อาจเป็นปัจจัยที่ทำให้มีผลการเรียนต่ำ ซึ่งขณะนี้นักเรียนทุนส่วนใหญ่มีผลการเรียนดีขึ้น

1.3 การดำเนินการคัดเลือกผู้รับทุน

ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการคัดเลือกผู้รับทุนได้ตามแนวทางของโครงการที่กำหนดไว้ และเป็นไปตามจำนวนโควตาที่ได้รับการจัดสรรประจำปี โดยพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัครขอรับทุนที่มีฐานะยากจน อยู่ในพื้นที่ชนบทห่างไกล และมีอัตราการเรียนต่อ

ขั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต่ำเป็นสำคัญ ซึ่งแต่ละหน่วยงานมีการกำหนดรายละเอียดคุณสมบัติของผู้รับทุนที่แตกต่างกันบ้างตามความเหมาะสม

1.4 การโอนเงิน การรับและเบิกถอนเงิน และการใช้จ่ายเงินทุนการศึกษา

(1) การโอนและการใช้จ่ายเงินทุน

หน่วยงานต้นสังกัดส่วนกลางมีวิธีการโอนเงินและจ่ายเงินทุนไปยังผู้รับทุนการศึกษาแตกต่างกัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและความรวดเร็วในการติดต่อประสานงาน โดยสรุปได้ดังนี้

(1.1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการโดยต้นสังกัดส่วนกลางโอนเงินไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้ดำเนินการโอนเงินทุนเข้าบัญชีธนาคารของนักเรียนทุนต่อไป

(1.2) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ดำเนินการโดยต้นสังกัดส่วนกลางโอนเงินไปยังสถานศึกษาที่มีผู้รับทุน เพื่อให้ดำเนินการโอนหรือมอบให้แก่ผู้รับทุนการศึกษาต่อไป

(1.3) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ดำเนินการโดยต้นสังกัดส่วนกลางโอนเงินทุนเข้าบัญชีธนาคารของสามเณรทุนโดยตรง

(2) การรับและเบิกถอนเงินทุน

การรับเงินทุนของนักเรียน นักศึกษา และสามเณรทุนในโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารีทุกสังกัด ส่วนใหญ่ดำเนินการผ่านบัญชีธนาคารกรุงไทย จำกัด ในสาขาที่ผู้รับทุนมีความสะดวก ซึ่งการเบิกถอนเงินของผู้รับทุนแต่ละครั้ง ในระดับชั้น ม.4-6 จะอยู่ใน

ความควบคุม ดูแลของครูที่ปรึกษาและผู้ปกครอง โดยผู้รับทุนต้องแจ้งเหตุผล ความจำเป็นในการเบิกถอนเงินหรือทำบันทึกรายจ่ายเงินทุนให้ครูผู้ดูแล รับผิดชอบทุกครั้ง นอกจากนี้ สถานศึกษาส่วนใหญ่ยังได้กำหนดให้ครู ที่ปรึกษาเป็นผู้เก็บรักษาสมุดบัญชีธนาคารของผู้รับทุนไว้ และนำสมุดบัญชี ธนาคารไปปรับทุกครั้งที่ได้รับแจ้งการโอนเงินทุนจากต้นสังกัด

(3) การใช้จ่ายเงินทุนของผู้รับทุน

การใช้จ่ายเงินทุนของนักเรียน นักศึกษา และสามเณรผู้รับทุน ส่วนใหญ่จะใช้จ่ายเพื่อการศึกษา ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของการจัดสรร เงินทุน เช่น ค่าเครื่องแบบนักเรียน ค่าอุปกรณ์การเรียน หนังสือคู่มือ ค่าใช้จ่ายในการจัดทำรายงาน และค่ากิจกรรม เป็นต้น นอกจากนี้ เงินส่วนหนึ่งนำไปใช้จ่ายเพื่อการดำรงชีพในระหว่างเรียน เช่น ค่าอาหาร ค่าที่พัก ค่าพาหนะเดินทาง ค่ารักษาพยาบาล เป็นต้น ซึ่งผู้รับทุนได้พยายาม ใช้จ่ายเงินทุนอย่างประหยัดและมีความสมเหตุสมผลต่อการใช้จ่าย ในแต่ละครั้ง ภายใต้การควบคุมดูแลของผู้ปกครองและครูที่ปรึกษา

1.5 การช่วยเหลือผู้รับทุนที่ประสบปัญหาวิกฤตในกรณีต่าง ๆ

ในปีการศึกษา 2552 ทุกหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรทุน มีการประสานไปยังส่วนราชการต้นสังกัดระดับจังหวัดหรือไปยังสถานศึกษา ที่มีผู้รับทุน ให้ดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา และสามเณรทุนเป็น กรณีพิเศษ และจัดคณะเจ้าหน้าที่ออกติดตามและให้ความช่วยเหลือ แก่ผู้รับทุนที่ประสบปัญหาวิกฤตทั้งด้านการเรียน ด้านสุขภาพ สภาพความเป็นอยู่ และด้านอื่นๆ ซึ่งผู้รับทุนที่ประสบปัญหาวิกฤต สามารถสรุปเป็นกรณีศึกษาได้ดังนี้

(1) กรณีนักเรียนมีอาการผิดปกติทางสายตาจนเป็นอุปสรรคต่อการมองเห็นและต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลในแต่ละครั้งเป็นจำนวนมาก ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานต้นสังกัดได้ให้ความช่วยเหลือโดยประสานกับโรงพยาบาลเพื่อให้การรักษาพยาบาลโดยยกเว้นค่ารักษาทั้งหมด

(2) กรณีนักศึกษาสายอาชีพศึกษา มีฐานะความเป็นอยู่ยากลำบาก ในช่วงวันหยุดต้องออกไปรับจ้างทำงานในเกาะซึ่งอยู่ห่างไกลจนไม่สามารถเดินทางกลับมาส่งงานที่ครูมอบหมายและสอบไล่ได้ทันตามกำหนด ผลการเรียนจึงตกต่ำ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานต้นสังกัดได้ประสานไปยังสถานศึกษาเพื่อให้ความอนุเคราะห์ดูแลช่วยเหลือ นักศึกษารายดังกล่าวเป็นกรณีพิเศษ และขอให้สถานศึกษาช่วยพิจารณา รับนักศึกษารายดังกล่าวเข้าร่วมโครงการจัดหารายได้ระหว่างเรียน โดยทำงานในศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) เพื่อให้มีรายได้ และเป็นการเพิ่มประสบการณ์ให้แก่ผู้รับทุน

(3) กรณีมีนักเรียนทุนที่สอบเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาได้บางรายตัดสินใจไม่เรียนต่อ เนื่องจากไม่มีเงินชำระค่าเล่าเรียนได้ตามเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด ในเรื่องดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานต้นสังกัดได้ให้คำแนะนำและขอความร่วมมือจากผู้รับทุนให้วางแผนการใช้จ่ายเงินทุนให้เหมาะสมและเท่าที่จำเป็น และขอให้มีการออมเงินทุนเพื่อเตรียมการรองรับค่าใช้จ่ายในการสมัครสอบเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ไว้ด้วย และกำชับให้ครูที่ปรึกษาคอยกำกับดูแล ตลอดจนให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวางแผนการใช้จ่ายเงินทุนของนักเรียนอย่างเคร่งครัดตลอดการรับทุน

(4) กรณีมีนักเรียนทุนลาออกกลางคันเนื่องจากผู้ปกครองประสงค์ให้ลาออกเพื่อมาประกอบอาชีพหารายได้ช่วยเหลือครอบครัว ซึ่งหน่วยงานต้นสังกัดได้ออกไปติดตามถึงบ้านทำความเข้าใจกับนักเรียนและผู้ปกครอง และชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษา พร้อมทั้งขอให้กลับมาเรียนได้บ้างบางราย ซึ่งปัจจุบันพบว่า มีผลการเรียนดีขึ้นตามลำดับ

(5) กรณีผู้รับทุนมีผลการเรียนค่อนข้างต่ำ เนื่องจากไม่ถนัดในบางรายวิชาที่เข้าศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้ร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดขอความร่วมมือจากสถานศึกษาให้ดูแลสอนเสริมแก่ผู้รับทุนเป็นกรณีพิเศษ และได้ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้รับทุนให้มีการรวมกลุ่มเพื่อนผู้ที่ได้รับทุน เพื่อช่วยกันติวในรายวิชาที่ไม่ถนัด และรวมกลุ่มเป็นชมรมหรือเป็นกลุ่มผู้รับทุนโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารีเพื่อร่วมกันทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

1.6 กิจกรรมที่ได้ดำเนินการในปีการศึกษา 2552

ในปีการศึกษา 2552 ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันดำเนินกิจกรรมต่างๆ ภายใต้โครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี เพื่อมุ่งส่งเสริมให้ผู้รับทุนการศึกษาทุกระดับได้รับการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ และเตรียมความพร้อมด้านทักษะชีวิต ตลอดจนการสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในสังกัดต่างๆ โดยสรุปกิจกรรมที่ได้ดำเนินการมีดังนี้

(1) การจัดทำระบบฐานข้อมูลนักเรียนทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี

(2) การจัดทำโครงการเข้าค่ายฝึกอบรมผู้รับทุน และเรียนรู้แบบบูรณาการนอกสถานที่

(3) การจัดประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี

(4) การติดตามและตรวจเยี่ยมผู้รับทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี

(5) การศึกษาวิจัยค่าใช้จ่ายของนักเรียนทุนในโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารีเพื่อประกอบการขออนุมัติปรับเพิ่มอัตราทุนการศึกษาในโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี

1.7 แผนการดำเนินงานระยะต่อไป

(1) การจัดทำข้อมูลนักเรียนทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารีของทุกหน่วยงาน ให้มีความถูกต้องครบถ้วนตามรายการที่กำหนด ตลอดจนจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโดยผ่านทางเว็บไซต์ได้ตามกำหนดเวลา

(2) การติดตามและจัดทำรายงานผลการดำเนินโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี ประจำปีงบประมาณ 2553

(3) ดำเนินการประเมินสัมฤทธิ์ผลการดำเนินโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี เพื่อรับทราบสภาพและผลการดำเนินโครงการรวมทั้งรับทราบข้อปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานในระยะที่ผ่านมา และนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ต่อการกำหนดแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาโครงการทุนเฉลิมราชกุมารีในระยะต่อไป ให้มี

ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานในระยะเวลาที่เหลือสามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างเหมาะสมและบรรลุตามเจตนารมณ์ของโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี

(4) นำนักเรียนที่ได้รับทุน เข้าเฝ้าสมเด็จพระเทพรัตนราชกุมารี สยามบรมราชกุมารี เพื่อกราบบังคมทูลถวายรายงาน และรับพระราชทานพระราโชวาท

2. ปัญหา อุปสรรค

2.1 ปัญหาเกี่ยวกับผู้รับทุน

(1) ปัญหาด้านสุขภาพ พบว่า ผู้รับทุนบางรายมีอาการป่วย ที่ต้องใช้เวลาในการรักษาและเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก แต่ผู้รับทุนไม่มีทุนทรัพย์เพียงพอที่จะเข้ารับการรักษอย่างต่อเนื่องได้ จึงปล่อยปละละเลย ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียน

(2) ปัญหาด้านการเรียน พบว่า ผู้รับทุนจำนวนหนึ่ง มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมต่ำ เนื่องจากไม่ถนัดในรายวิชาที่เรียน มีปัญหาการปรับตัวในสถานศึกษา หรือพื้นฐานการศึกษาเดิมไม่เพียงพอ ผู้รับทุนบางรายต้องแบ่งเวลาทำงานหารายได้พิเศษหรือดูแลครอบครัวที่เจ็บป่วย และผู้รับทุนจำนวนหนึ่ง ไม่ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาหรือลาออกกลางคัน เนื่องจากมีปัญหาครอบครัวหรือปัญหาเรื่องหนี้สินของครอบครัว มีปัญหาเรียนในสาขาวิชาที่ไม่ถนัดจึงลาออกเพื่อไปสอบเข้าเรียนใหม่ และสามเณรทุนบางรูปลาสิกขากลางคัน ทำให้หมดสภาพการเป็นนักเรียนทุนตามโครงการฯ

(3) ปัญหาด้านการใช้จ่ายเงินทุน พบว่า ผู้รับทุนบางรายไม่ได้ทำบัญชีรายรับรายจ่าย และไม่มีครุฑดูแลด้านการเบิกจ่ายเงินทุนการศึกษา ทำให้ผู้รับทุนใช้จ่ายเงินทุนโดยขาดการวางแผน นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้รับทุนมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและค่าดำรงชีพระหว่างศึกษาเป็นจำนวนค่อนข้างมาก โดยเฉพาะผู้รับทุนที่จะสอบเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา และผู้รับทุนระดับอุดมศึกษา

2.2 ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ

(1) สถานศึกษาบางแห่งยังขาดความตระหนักถึงความสำคัญของโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี จึงทำให้การส่งเสริมผู้รับทุนในด้านต่างๆ ค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะการชี้แจงประชาสัมพันธ์โครงการแก่ผู้รับทุนและผู้ปฏิบัติงาน การติดตามเอาใจใส่ผู้รับทุน การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ ทักษะชีวิต และคุณลักษณะพึงประสงค์ต่างๆ รวมทั้งการเบิกจ่ายเงินทุนการศึกษาให้แก่ผู้รับทุน ซึ่งบางส่วนยังพบว่ามีความล่าช้า

(2) การโยกย้าย เปลี่ยนแปลงครู อาจารย์ หรือเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลผู้รับทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารีของสถานศึกษาหรือหน่วยงานบางแห่ง ทำให้เกิดความไม่ต่อเนื่องด้านการติดตามและดูแลผู้รับทุน ทำให้การช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาเบื้องต้นล่าช้า ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลการเรียนและสภาพจิตใจของผู้รับทุนได้

(3) นักเรียนทุนเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาข้ามสังกัด ทำให้มีอุปสรรคในการประสานงานการส่งต่อ การติดตามผู้รับทุน การโอนเงินทุน และการติดตามผลการเรียนของผู้รับทุน ซึ่งทำได้ยากหรือมีความล่าช้า

(4) การรายงานข้อมูลผู้รับทุนของทุกหน่วยงาน ยังไม่ครบถ้วนและไม่เป็นปัจจุบัน ข้อมูลส่วนหนึ่งไม่ได้รับการตรวจสอบ หรือแก้ไขให้ถูกต้อง ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลเกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อน กับความเป็นจริง ทำให้ไม่ทราบสภาพปัญหาที่แท้จริงเกี่ยวกับผู้รับทุน ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้รับทุนได้ทันการณ์

(5) ผู้รับทุนจำนวนหนึ่งขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ รายละเอียดของโครงการ ในส่วนที่จะเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้รับทุนเอง โดยเฉพาะกลุ่มผู้รับทุนที่โอนย้ายสถานศึกษาหรือสอบเข้าศึกษาต่อในระดับ อุดมศึกษา ไม่มีการรายงานตัวหรือแจ้งสถานศึกษาแห่งใหม่ให้รับทราบว่า ตนเองเป็นผู้รับทุนการศึกษาตามโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี ทำให้สถานศึกษาแห่งใหม่ไม่ทราบข้อมูล การประสานงานตามระบบ การส่งต่อจึงเกิดความล่าช้า เนื่องจากต้องใช้เวลาในการติดตามตัวผู้รับทุน ซึ่งส่งผลให้การโอนเงินทุนล่าช้าตามไปด้วย

3. ข้อเสนอแนะ:

3.1 หน่วยงาน สถานศึกษา ครู อาจารย์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกฝ่าย ควรติดตามให้การส่งเสริม ดูแลเอาใจใส่นักเรียนทุนในเรื่อง การศึกษาเป็นกรณีพิเศษ จัดกิจกรรมชี้แจงประชาสัมพันธ์โครงการ เพื่อให้ ผู้รับทุนทุกระดับรับทราบรายละเอียดของโครงการและการปฏิบัติตน ในฐานะเป็นผู้รับทุนตามโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี รวมทั้ง ควรจัดกิจกรรมเสริมทักษะและจิตสำนึกที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้รับทุนทุกระดับ อย่างต่อเนื่อง

3.2 กระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานที่มีนักเรียนทุนควรประสานหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้การสนับสนุน ส่งเสริมดูแลช่วยเหลือผู้รับทุนที่มีความเดือดร้อนในด้านสภาพความเป็นอยู่ ด้านปัญหาสุขภาพ เช่น ประสานกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุขหรือสถานประกอบการ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้รับทุนได้รับค่าตอบแทนในระหว่างฝึกงาน และประสานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อจัดหางานรองรับเมื่อผู้รับทุนสำเร็จการศึกษา

3.3 หน่วยงานที่มีนักเรียนรับทุนควรออกติดตามและตรวจเยี่ยมผู้รับทุนอย่างต่อเนื่องโดยเน้นการทำงานในลักษณะเครือข่าย มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นอย่างเป็นระบบเพื่อการช่วยเหลือเป็นไปอย่างครอบคลุมและเหมาะสมกับความต้องการของผู้รับทุน นอกจากนี้ให้มีการรายงานข้อมูลที่ได้จากการติดตามผู้รับทุน และรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานระดับต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการโครงการในระยะต่อไปให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

3.4 จัดทำบัตรประจำตัวผู้รับทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี เพื่อให้ผู้รับทุนใช้เป็นหลักฐานเบื้องต้นในการยืนยันสิทธิ์หรือแสดงตัวต่อเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรับผิดชอบโครงการในหน่วยงาน สถานศึกษาต่างๆ โดยเฉพาะผู้รับทุนที่มีการโอนย้ายสถานศึกษาหรือสอบเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างสัญลักษณ์ให้ผู้รับทุนเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เป็นผู้รับทุนการศึกษาตามโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี

3.5 หน่วยงานต้นสังกัดที่มีนักเรียนทุนควรจัดประชุมชี้แจง
แนวทางการดำเนินงานโครงการด้านต่างๆ แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
ในระดับต่างๆ อย่างทั่วถึง ได้แก่ แนวทางการจัดทำฐานข้อมูลผู้รับทุน
แนวทางการดูแลช่วยเหลือ การติดตามประเมินผลและรายงานผล
และแนวทางการส่งต่อผู้รับทุนการศึกษา ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงาน
โครงการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ကမာပျဉ်

ประมวลภาพการออกติดตามและตรวจเยี่ยม
พิธีรับทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี ประจำปีการศึกษา 2552

ประมวลภาพการออกติดตามและตรวจเยี่ยม ผู้รับทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี ประจำปีการศึกษา 2552

ประมวลภาพการออกติดตามและตรวจเยี่ยม วิทยุรับทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารี ประจำปีการศึกษา 2552

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายวินัย รอดจ่าย	รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
นายอนันต์ ระวังทุกข์	ที่ปรึกษาด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
นายสกลันธุ์ ชุ่มทัพ	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คณะทำงาน

นางวรรณพร เพียรสาระ	หัวหน้ากลุ่มนโยบายเร่งด่วน สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สป.
นางวาณี ยิ้มพานิชย์	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นางสาวสุภาภรณ์ จิตเมธีธรรม	สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
นางสาววัลภรณ์ ออบสุวรรณ	สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
นางมาลัย รัตวร	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
นายดำรงศักดิ์ สอนอัน	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
นายชำนาญภูศิลาภิ ก้อนแสนไชย	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
นางสุภารัตน์ ชาวประเสริฐ	สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สป.
นางชลลลิตา พยัคฆ์พงศ์	สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สป.
นางสุภัทรา สนิทสม	สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สป.
นางสาวเบญจมาศ พลศักดิ์	สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สป.
นายธีรยุทธ แคนยุกต์	สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สป.